

ek

barátságot teremtett
között.

val—Ribbentrop

or.) Diplomáciai kö-
val és Ribbentrop
írát. Egyébként a
én Laval tájékoztató
lyzetről.

ató" megbeszélések

ek lengyel külügymi-
almat nyújt a német
rel barátság kihang-
yel Beobachter többek
ilsudski marsall egyik
nak berlini látogatása
füzni a Birodalom és
psolokat.

cség Beck látogatása-
a félhivatalos Kurjer
ikkét, mely szerint ez
áció, hanem csak ter-
nye a két szomszéd-
viszonya 3 német
ak, akik a kancellár
log volna azt állítani,
variassági tényről van
cs újabb diplomáciai
hanem inkább csak
sekről.

szertanács az abesz-
ésben
ador). Az angol kor-
ácsot tart, amely fon-
hozni Nagy-Britannia
olasz-abesszini kér-

or). Mussolini ma reg-
a a tengernyolok tar-
atos kérdéseket tár-
latban a keletafrikai

ban meg-
politikai
ásokat

regestanács rende-
hatalmazza a belügy-
választási hadjárat-
olt politikai interná-
szabadságvesztéseket
bruár hatodikától le-
ermáltakat e rendle-
on szabadságra helye-

regzések
Birodalomban

or). Ma reggel Bruno
on Bresz 28 éves ké-
ték.

inai incidens
egyet

ador). Attól kell tar-
-kinai incidens kelet-
gizik miatt, amely su-
maz a japán császár-
atóságok betiltották a
anak igazgatóját és a
hai japán konzul fel-
figyelmét arra a ve-
t fenyegeti, ha újbol
nes agitációt a város-

országba a Venetoe-
am 20 évi börtönré-
ből jelentik: Maris, a
t minisztere, akit in
örtönrre ítélték, haza-
Simpon-vonattal. Meg-
letartóztatták. Maris
vett részt a forradá-
tellenített és azért tér
a bíróság előtt. Pe-
gák.

és Lapkiadó R. T.
a Barón L. Pop 16.
9-77.

URAT

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713/929.

Szerkesztő
és kiadó:
tal: CH
Baron...setter Robert
Budapest

16. Telefon: 9-77. Előfizet
Havonta 110, negyedévre
évre 500, egészévre 1200
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági eszé-
dőség egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

Börmentellen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Mile 6.

Ara 5 lej

Péntek, 1935. július 5.

5695. EV. XVIII. EVF.
TAMUSZ 4. 146. SZÁM.

A béke káosza

Semmi kétség: mindenki békét akar. Békét „akar” a Führer, békét akar a Duce, békét akar Anglia, Franciaország, Lengyelország, a kisantant, Szovjetország és a többi kisállamok.

Békéről beszélnek a genfi zóldsztaloknál, a béke mellett foglalt állást a frontharcosok párizsi nemzetközi kongresszusa, a Népszövetségi Ligák Uniójának legutóbbi londoni gyűlése — és eme békeakarat ellenére a történelem még nem ismer egy olyan korszakot, amelyben népek és nemzetek olyan kételkedéssel lázassággal készültek volna egymás elvesztésére.

Az 68-kóosz, a tohavobu köde szállott az agyakra és szívekre, mialatt a külpolitikai feszültségeket mindenütt belpolitikai válságok szinezik alá: a saját céljaikat nem leő demokratiák küzdelmei a minden magasabb célokat megsemmisíteni kész fasizmusokkal.

Európa több ezer éves történelme legragikusabb válságutójához érkezett el. Mindaz, amit évszázadok a görög, a római kultúra romjain, a keresztény kultúra új értékeivel gazdagodva felépítettek — egyetlen kártyára van feltéve.

A politikai és társadalmi logika, amelyről komoly tudósok és államférfiak hirdették, hogy egyedül képes a civilizált emberiséget kivezetni a recedáló ösemeri hajlamai dzsumgeljéből: megcsufolva és az irracionális lap-jaiba merülve küzd a megsemmisülés ellen.

A káosz lett urrá mindenek fölött. A szavak, az akaratok, a célkitűzések sehoisem fedik a tényeket.

Az ész szavát mindenütt a restaurált nacionalista érzelnek némitják el s amennyiben a helyzet még nem omlott össze: ez csak a bizonytalanságtól való félelemtől és ama tehetetlenségi erőnek köszönhető, mely éppen a káoszból táplálkozik.

Az angol miniszertanács legutóbbi ülésén úgy döntött, hogy a Népszövetség tekintélyét fokozott mértékben fogja támogatni, hogy az olasz-abesszini háboru kitérését ezzel is kísérletesse.

Ugyanez az angol kormány azonban a népszövetségi alapokmány érvényét már akkor szétépte, amikor a versaillesi szerződés ellenére aláírta a német-angol tengeri egyezményt.

Olaszország Abessziniának a Népszövetség tagállamainak sorából való kizárását követeli, de ugyanakkor azzal fenyegetőzik, hogy ha elgáncsolják háborúját Abessziniával: ki lép a Népszövetségből.

Franciaország, amely a Népszövetség legfőbb pillére és támasza, az olaszok afrikai háborúját támogatja, azt a háborút, mely a legélesebb ellentétben áll éppen a Népszövetség szellemével s amely könnyen alakulhat át egy új európai konflakció tüzfészékévé, egy olyan újabb világégéssé, amelytől leginkább Franciaország retteg.

Anglia kijelenti, hogy igyekszik fog kapcsolatait Franciaországgal kímélyíteni és megegyeszer ki fogja nyilvánítani, hogy hű marad a londoni és stressai egyezményekhez.

Az angol kormány ezt a kijelentést akkor teszi, amikor sikerült a német-angol tengerészeti egyezményvel felborítania a németellenes európai front ama hitét, hogy egy német támadás esetén az összes civilizált népek számíthatnak erkölcsi és anyagi támogatására.

Lengyelország külügyminisztere teljes tudatában van annak, hogy az új Lengyelország függetlenségét francia csapatok vivták ki s Lengyelország ma a szovjetunió szerves része volna, ha Weygand francia tábornok annak idején nem tartóztatja fel a már Lembergél álló szovjet csapatokat. Minden logikai elképzelés szerint tehát Lengyelországnak a francia-orosz paktumhoz kellett volna csatlakoznia, ha ezt a függetlenséget biztosítani kívánta volna.

Ezzel szemben az történt, hogy az új Lengyelország nemrégiben meghalt marsallja és a Pilsudski marsall akaratát végrehajtó külügyminiszter Berlnben Hitlerrel parolázik, Lengyelország ősi ellenségével, aki soha sem fog lemondani ténylegesen a lengyel korridorról, Lengyel-Sziléziáról és Danzig szabadvárosáról.

Olaszország egyik legfőbb követelése — kelet-európai vonatkozásban — Ausztria füg-

Costinescu ideiglenesen vette át Manolescu-Strunga helyét, de végleges programot adott

Hogy vélekedik az ideiglenes kereskedelemügyi miniszter a drágaságról és a külkereskedelmi rendszerről

Bucuresti, július 4. Ma délelőtt az ipar és kereskedelemügyi miniszterium magasrangú tisztviselői dr. Costinescu egészségügyi miniszter átvette az iparügyi miniszterium ügyeinek vezetését Manolescu-Strunga miniszter szabadságának lejártáig.

Costinescu dr. a következő nyilatkozatot adta:

— Számítalan esetben kértek már fel az iparügyi miniszterium vezetésére, de mindig haboztam, ismertem a nehézségeket, amelyek rám várnak. Manolescu-Strunga szabadságra menetelekor újból felszólítottak és most elfogadtam, anélkül azonban, hogy elhagynám az egészségügyi miniszteriumot, ahol még megvalósításra váró programom van. Elfogadtam ezt a terhet, mert közeli munkatársam Leon professzor lesz, aki ismeri a miniszterium összes munkálatait és aki teljes támogatásról biztosított. Mondhatom, hogy értek valamit a miniszteriumhoz tartozó ügyekhez, mert maga az apám volt utmatotom az ipari és kereskedelmi kérdésekben. Teljes tudatában vagyok a pillanat nehézségeinek, ismerem az árak jelentékeny emelkedése által okozott belföldi nehézségeket, mert a napról-napra dráguló élet elégedetlenségét kelt.

— Ami a külkereskedelmet illeti, a legkedvezőtlenebb sajtónk van a rendszer állandó változása miatt. De ha elindultunk a prémiumok rendszerének útján, alkalmazni is fogjuk azt és így a külföld bizalma vissza fog térni. A helyzet súlyos, abnormális viszonyaink vannak, mert tulajdon adósságaink vannak külföldön. A katonai rendelkezések miatt kénytelenek vagyunk nagyobb devizamennyiséget szerezni, hogy a Banca Nationala rendelkezésére bocsátva, helyt tudjunk állani. Reméljük, hogy a jelenlegi rezsim által aktiv mérlegünk lesz és többet fogunk exportálni tudni, mint amennyit a behozatalunk kitesz: anélkül, hogy importunk stagnálásra jussunk, mert a természetellenes helyzet újból csak kereskedelmünk tönkretételét szolgálná. Ami a külügyeket illeti, a bizottság jó eredményeket ért el, kimondva, hogy legfeljebb 10 nap alatt tisztázzuk a helyzetet.

— Ami pedig a belföldi helyzetet illeti, azt állítják, hogy a drágasági hullámot az új 44 százalékos felár okozta, ami azonban nem igaz, mert eddig a különböző kereskedők és nagyiparosok olyan devizák hívták el magukat, amelyekért a lej hivatalos árfolyamán tul 60—70 százaléket fizettek. Ami jelenleg a vámvivatalko-

nál lévő árukat illeti, amelyek értéke mintegy milliárdot tesz ki, annak jórésze autorizációval bír a behozatal érdekében, de a gyárosok rendelkezésére kell bocsátani a szükséges devizákat. Más árucikkek ügye függőben van, mert azokat kompenzáció útján hozták be. Az lenne kívánatos, ha 3—10 nap alatt az áru a kereskedelem kezére jutna és így felélénkülés lenne a piacon. Egyébként azok ellen, akik az árakat felemelik, megfelelő eszközök állanak rendelkezésünkre, mint a spekulá és maximális ártörvények. Meg vagyok azonban győződve, hogy meg fogják érteni a pillanat nehézségeit. Legyenek nyugodtak, mert a maximális törvényt csak rendkívüli esetben fogjuk alkalmazni.

— Ami az ipart illeti, az jobban megy a többi állammal összehasonlítva és ezt egy ismert, a dolgokat alaposan ismerő nagy iparos mondotta. Az élet olcsóbbá tételére végtelmentelenül fogok szervezni, amelyek által a termelők közvetlenül a fogyasztóknak fognak eladni. E célból összehívtam az egyes szektorok primár- és a főpolgármestert, akiknek megadtam a szükséges utasításokat.

— Még egyszer ismétlem, időlegesen helyettesitem Manolescu-Strungát, aki szabadságra ment. Kérem az összes tisztviselőket, adják meg teljes mértékű támogatásukat, amit nem nekem, hanem közvetlenül az államnak adnak. Munkálkodásom a Banca Nationala és pénzügyminiszterium teljes támogatását bírja.

Cuza diszelnöke, Goga ügyvezető elnöke a fuzionált jobboldali pártoknak

Bucuresti, július 4. (Az Uj Kelet tud.) A Curenul szerint az agrárpártnak a LANC-kal való fuziója befejezettnek tekinthető. A két párt között az összes programatikuss és szervezési kérdésekben megegyezés jött létre. A fuzió megünneplése végett a nemzeti agrárpárt végrehajtóbizottsága a Parisianakertben bankettet rendez, amelyen Gogát ünneplik. Goga le fogja szögezni magatartását az alkotmánymódosítás kérdésében is.

Az új párt megalakulását vasárnap fogják véglegesen nyilvánosságra hozni. Cuza a párt diszelnöke, Goga pedig ügyvezető elnöke lesz. A megalakulás után azonnal a párt kereteinek szélesítése lesz a pártvezetők programja. Elsősorban Valdaival fognak tárgyalásokat kezdeni a Frontul Romanesc-kel való együttműködés kérdésében.

ma, Európa segítségéért.

H. Fischer, volt angol miniszter, Anglia egyik legkiválóbb történetudósa, nemrégiben nagy sikert ért könyvet jelentetett meg „Európa történelme” címen. Ebben a könyvében azt a történelem-filozófiai konkluziót vonja le, hogy bár az európai népek haladása kétségtelenül megállapítható: a haladás mégszer természeti törvény. Tévedés azt binni, hogy a történelmet kizárólag az akarat, az ész, a célkitűzések ereje irányítja.

Ez a megállapítás, ha nagyon erős kritika tárgyává tethető is, bizonyos vonatkozásokban hiánytalanul alkalmazható a mai Európa helyzetére.

Minden tény, a valóság minden megnyilatkozása azt bizonyítja, hogy napjaink történelmi eseményei alól kihullottak az ész pillérei és az ellentmondások szárnyain rohanva rohanunk egy újabb sötét ismeretlenség felé. (s. 1.)

Tizenhatmillió frontharcos a békéért

Azokban a napokban, amikor Lloyd George kijelenti, hogy a háboru olyan közel van, mint ebben az időben huszonöt évvel ezelőtt, egy nagy embercsoport, tizenhatmillió frontharcos a világbéke mellett tesz hitet. Párizsban, mint azt az Uj Kelet is megírta, a Nemzetközi Frontharcosok Szövetsége értekezletet tartott és 16 millió frontharcos képviselőjében pontokba foglalt békenyilatkozatot tett.

Tizenhatmillió olyan ember szól a világ lelkiismeretéhez, aki tudja, mi a háboru. Aki szembenézett a megsemmisüléssel, aki elhagyta otthonát, aki testi épségét vesztette, sokszor vagyonát, sok esetben kicsi egzisztenciáját. Tizenhatmillió ember, akinek idegett roncsolta szíjével a háboru izgalma, akinek a lelket borította fel esztendők nélkülözése, akinek futóárkokban való táborozása egész életre szóló betegséget szerzett, ez a tizenhatmillió frontharcos a legilletkeesebben válaszolhat a kérdésre: béke vagy háboru döntson a nemzetek közötti konfliktusokban. A frontharcosok öt pontban szögezik le álláspontjukat. Erdemes megismerni mindenkinek e pontokat, amelyeket alább szószserinti szövegükben közlünk:

1. Minden ország frontharcosai szenedélyes hívei a békének. Kijelentik, hogy akik háborura uszítanak, ellenségei és nem barátai népüknek. A frontharcosok azt a célt tűzik maguk elé, hogy megteremtsék a bizalmat népeik között, még pedig az erkölcsi leszerelés útján.

2. Mivel a megegyezések tisztviselői a nemzetközi jóviszony alapja, a népek közötti bizalmat csak úgy lehet fenntartani, ha a nemzetközi egyezményeket és az abból származó kötelezettségeket kölcsönösen és becsületesen betartják.

3. A frontharcosok országuk biztonságát óhajtkák. Eppen ezért azon a véleményen vannak, hogy amint ezt a biztonságot lehetővé teszik, korlátozni kell a fegyverkezést, mert csak ez lehet a tartós béke elengedhetetlen alapja.

4. Mivel a háboru nem lehet eszköze a nemzetek közötti nézeteltérések elintézésének, a frontharcosok kijelentik, hogy amennyiben a fennálló egyezmények nem teszik lehetővé a nézeteltérések békés elintézését, a vitás kérdéseket döntőbírótság elé kell bocsátani, amelynek döntéseit kötelező erejűvé kell tenni.

5. A frontharcosok a szükséges légkör megteremtésére elhatározták, hogy továbbra is szoros összeköttetést tartanak fenn és mindent elkövetnek a kölcsönös megértés létrehozására. Gondoskodni fognak arról, hogy együttesen kidolgozzák megfelelő rendszabályok útján megakadályozzák az egymás országairól terjesztett célnatos híresztelések továbbítását. Gondoskodni fognak arról is, hogy az új nemzedéket a béke és az egyenjogúság szellemében nevelik fel. Arra is megtanítják az új nemzedéket, hogy a frontharcosok egymásiránti tiszteletét követendő példaként kell a népek elé állítani, mert csak ez lehet a népek közötti jóviszony alapja.

Nemzetközi egyezmény, a fegyverkezés korlátozása, döntőbírótság, kölcsönös megértés. Ezek lényegbeli részei a frontharcosok követelésének, de még lényegesebb az ötödik pontnak az a passzusa, amely az új nemzedékről szól. „Gondoskodni fognak arról is, hogy az új nemzedéket a béke és az egyenjogúság szellemében neveljék”.

A frontharcosok közössége ezzel a kívánásával tanuilejt adta annak, hogy történelmi magaslaton áll. Tanuilejt adta annak a hűségnek, amellyel viseltetik egy új generáció irányában, amelynek előrelátóbbnak, higgadtabbnak és emberségesebbnek kell lennie annál a nemzedéknél, amely fegyverrel intézett el problémákat, amiket békésen is meg lehetett volna oldani.

Huszonegy évvel ezelőtt is a túlméretezett fegyverkezés volt a háboru kirobbanásának egyik döntő tényezője. A császári német birodalom a marokkói konfliktus óta folyton és egyre csak fegyverkezett, a császár minden

nemzetközi bonyodalom alkalmával a kardjára csapott, ezzel is a fegyver mindenhatóságát dokumentálva. Amíg aztán a háború ördöge hatalmába vette a lelkeket és négy éven át a népek fiataljai és legjobbjai pusztították és marcangolták egymást.

A frontharcosok a fiatalokhoz apellálva mondják, hogy gondoskodni kell az új nemzedék neveléséről. Ennek a nevelésnek a szelleme pedig csak a béke és egyenjogúság lehet. A frontharcosok mindenki másnál ösztönösebben érzik, mivel hátraható el a háború furijára. Két védelmi eszközt említenek: **békét és egyenjogúságot.** Békére kell nevelni az ifjúságot és beléjük kell oltani az egyenjogúság érzetét.

Az egyenjogúság hiánya ugyanis új háboru csiráit rejtheti magába. A nemzedék, amely különbséget tesz jogokban akár nemzetiségi, akár osztályhelyzeti szempontból, nem lehet békebarát, nem akarhatja öszintén a békés fejlődést. Ilyen nemzedék átka a békének és híve a pusztulásnak. A frontharcosok tehát a legfőbb háboruellenes preventív intézkedést az ifjúság nevelésében látják. Követelik a békés és emberies szellemet, a védőpajzsot, amiről minden háborus agresszivitás lepatant.

Uj hormont fedeztek fel a gyógyiszapban

A cunji élettani intézet egyik tanársegédje hosszabb és beható kutatások után értékes felfedezésre jutott. Sikertült neki az iszapokból olyan hatóanyagot kivonnia, amely a női ivarmirigyeket működésbe hozza. Bizonyos iszapoknak a női szervekre való gyógyhatását már az ókorban ismerték, de mind a mai napig nem tudták kimutatni, hogy milyen módon gyakorol hatást az iszapnak ez a sajátos anyaga. A felfedezés révén talán ez a kérdés is megoldódik. A fiatal tudós a someseni és a vatra-dornai iszapokon folytatta kísérleteit, amelyekben nagymennyiségű iynyszerű hormont fedezett fel. Az állatokon megéjtett kísérletek fényesen igazolták a tanársegéd feltevéseit. Minthogy a tudományos kutató eljárás még folyamatban van, a fiatal tudós csak aztán léphet a nyilvánosság elé, amikor a találmány a szakértők fóruma előtt is teljes mértékben megálotta a helyét. Az új hatóanyagok mindenestre nagy jelentősége lesz a gyógyászatban.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek július 5.

Bucuresti. 12: Lemezek. 17: Rádiózenekar. 20.15: Bach: oboa és hegedűverseny. 20.45: Kis rádiózenekar. 21.45: Rádiózenekar.

Budapest. 6.45: Torna. 10: Hírek. 12.05: Budapesti szalonzenekar. 17.45: Hanglemezek. 19.20: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 21: Némethy Ella énekel. Zongorán kíséri Polgár Tibor. 21.40: Hírek. 23: Jazz. 24.05: Hírek.

London. 20.30: Prokoljov: Szerlem három narancshoz.

Scottish. 19: Szórakoztató zene.

Bécs. 20: Nioclai: A vindsori vig nők. Opera. Erüsszel. 21.45: Szimfonikus darabok.

Köpenhága. 20: Rádiózenekar.

Poste Parisien. 20.20: 19 év operettjei.

Strasbourg. 23: Hangverseny.

Toulouse. 21.40: Harmónikazene.

Hilversum. 20.10: Hangverseny.

Ljubljana. 19: Mandolinhatos.

Varsó. 21: Szimfonikus zenekar.

Luxembourg. 21: Rádiózenekar.

Hamburg. 21: Tarka est.

Oslo. 22.15: Könnyű zene.

Stockholm. 20: Szimfonikus zene.

MERANO SZÁLLODA

Budapest, IV. Bécsi uca 2.
Telefon: 81-494 és 81-3-96.

Igen mérsékelt árú
szobák!
Olcsó penzió-rendszer
felszerelésben!
beosztásban!

Töltsön nálunk tavasszal néhány feledhetetlenül szép napot a világhírű budapesti Belváros szívében!
Belvárosi nivó — polgári árak!

A palesztinai konjunktura fény- és árnyoldalai

Irta: dr. Lévi Lajos

II.

Ha eljutottunk annak felismeréséig, hogy csakis a föld meghódítása lehet alapja egy egészséges és széleskörű kolonizációnak, arra a kérdésre kell felelnünk, hogy vajjon lehetséges-e és ha igen, milyen alapon?

Ha a Cionista Szervezetnek mai pártokra szakadt, ideológiákban megmerevedett és vitákban kimerült sorait nézzük, sehol sem kinálkozik kivezető út és a helyzet kilátástalan. A Cionista Szervezet elvesztette vezető szerepét a jövubán és nem bír tömegmozgalommá kifejlődni a galutban. A galuti zsidóság gerince, a középosztály, látva, hogy az ő munkájából mások meggazdagodnak és jólétben élenek, míg az ő részére el van vágva az errei elhelyezkedés lehetősége, elvesztette morális és gazdasági áldozatkészségét. Ezt a zsidóságot seholsem látjuk a konferenciákon vagy kongresszusokon. Ez a zsidóság Cion szeretetétől áthatva ellátogat az Erebe és akkor látja, hogy az ő szegénységéből, keserves adományából összegyűjtött pénzekből intézményeket tartanak fenn, amelyeket olyanok élveznek, akik sokkal jobb módban vannak, mint ő, akiknek egzisztenciája biztosabb, mint az övé és akkor lehagoltnak és elkeseredve térnek haza, mert a boldogság utja előlük el van zárva. Ezért van hogy dacára az errei felendülésnek, dacára a tömegbevándorlásnak, a lelkesedés nem nő és az Alapok nem fejlődnek megfelelő arányban.

Es mégis van kiút. Mégis van lehetőség és kilátás egy szebb és egy jobb cionizmusra, egy egészségesebb és igazságosabb állásra.

Az első kérdés, hogy van-e elegendő föld? Palesztinának kb. 30.000 km²-nyi területén 700 ezer ember él mezőgazdaságból, tehát csak 26 ember négyzetkilométerenként, amikor Belgiumban pl. ennek kb. a négyszerese. Palesztina földjének csak egynegyede van mezőgazdaságra használva. Egyedül Dél-Palesztinában van egy ötmillió dunamnyi egységes terület, amely teljesen parlagon hever. Föld tehát bőven van egy nagyszabású kolonizáció céljára.

Most az a kérdés, van-e ember és pénz?

PéNZ? A kalkuláció egyszerű. A zsidóság kb. négy millió családból áll. Ha ezen négy millió család havi költségvetését a 2000 lejre becsüljük, akkor is a nemzeti jövedelem évi 96 milliárd lej. Ha a zsidóság csak 10 százalékat a jövedelmének takarítaná meg Palesztina jövőjének felépítésére, akkor is évi 9,6 milliárd lej volna évente, tíz év alatt pedig közel 100 milliárd lej, ez pedig elegendő Palesztina földje háromnegyed részének megvásárlására, vízzel való ellátására, befásítására és felszerelésére, ami legalább hárommillió embernek adna megélhetést. De vegyünk egy kézzelfoghatóbb számítást. A zsidóság 15 év óta adományként, altruisztikus módon, mások céljaira 7,5 milliárd lejt adott. Vajjon a saját és gyermekei céljaira nem lehet a 10-, sőt 20-szorosát összehozni? Vajjon egy biztosító társaság nem forgalmaz-e ugyanilyen összegeket tisztán a középosztály pénzéből, amelynek nagyrésze zsidók? Vajjon a különböző zsidó intézmények: hitközségek, jótékonykasszák, egyesületek, pályók, klubok, iskolák, stb. nem hoznak-e fel ezekhez hasonló összegeket?

Ha azt számítom, hogy a négy millió zsidó családból csak háromnegyed rész tartozik a fizetőképessé kis- és középtörzsekhez (a nagy-törke nem jön számításba), az egymillió 300 ezer család. Ha az évi törlesztés kvótáját 5 fontban kalkulálom, akkor is 6 1/2 millió font hozható össze évente. Ez messze mögötte marad annak a tőkének, ami ma Palesztinába öntönlk s mégis elegendő egy nagy kolonizációs mű végrehajtására. Tehát minden peszszimistlikus számítás mellett is van és kell hogy legyen elegendő pénz Palesztina földjének megváltására. Csak nem a mai eszközökkel. Snorrerolással, bármilyen jól is legyen az megszervezve, államépítést nem lehet végrehajtani. Az államépítést olyan tömegmozgalommal kell fejleszteni, amelyben mindenki egyénileg is érdekelt van. Ugy kell végrehajtani, hogy ne mások élvezék az egyik munkájának a gyümölcsét, hanem mindenki önmaga, aki résztvevett benne. Csakis így lehet felkelteni az általános érdeklődést és így lehet elvárni és remélni egy nagy, átfogó nemzeti erőfeszítést.

Es most az utolsó kérdés: van-e ember hozzá? Kétféle ember kell: aki a pénzt adja és aki a munkát végrehajtja. Amerika, Lengyelország, Románia, a német területek zsidósága majdnem 100 százalékosan szívesen bekapcsolódna a munkába, mert mai helyzete tarthatatlan és jövője még bizonytalan.

nabb. A mai középosztály fiatalabb rétege maga is szívesen átrétegződne, de az idősebb generáció nem is lát más kiutat a gyermekei részére. De ma nincs pénz a hebraizációra és nincs pénz az átrétegződésre. Milyen kicsiny pénzek kellenek ehhez azokhoz képest, amit a zsidóság pl. csak hitközségi viták elintézésére költ! Milyen könnyű jó mezőgazdákat csinálni az intelligens zsidó ifjúságból, azt tapasztalhatból tudom, csak nem a mai rendszer és nem a mai eszközök mellett!

Hogyan lehet a zsidó tömegeket megszervezni?

Amikor a földvásárlási akció első, bizonytalan körvonalu tervezetét közzétettem, intuitív módon ezek a megfontolások vezettek. De azóta a tapasztalatok alapján százszoro-

Jichak Grünbaum nagyszabású előadást tartott Bucurestiben a zsidó országépítés problémáiról

A cionista exekutívé bevándorlási osztályának vezetője a zsidó bevándorlás és a zsidó kolonizáció helyzetéről és a cionista kongresszus feladatairól

Bucuresti, július 4. Nagy vendége volt a napokban a fővárosi cionista társadalomnak, Jichak Grünbaum, a palesztinai cionista exekutívé bevándorlási osztálya vezetőjének személyében. Grünbaum, akit meleg ünnepélyesen részesítettek, nagyszabású előadást tartott a Barascheumban a zsidó bevándorlás és kolonizáció problémáiról. Többek között a következőket mondotta:

60.000 bevándorló lesz az idén

A bevándorlás egyre nő. 1935 első öt hónapjában 25 ezer bevándorló érkezett az országba. A legrealisabb számítás is arra mutat, hogy ebben az évben 60.000 bevándorló lesz az országban. Remélem, hogy 1936-ban még nagyobb lesz a fejlődés ezen a vonalon. Ha nem jön közbe krízis vagy más katasztrófa, néhány éven belül 100 ezer lélekből álló bevándorlásunk lesz évente. Erec Jiszrael azonban nem bevándorlási ország, mint amilyen Amerika volt valamikor. Ott nagy zsidó települések alakultak, de anélkül, hogy a zsidókérdés megoldása lett volna a céljuk. Számunkra a zsidó bevándorlás nem öncél, hanem eszköz a cél szolgálataiban és a cél: a zsidó nép felszabadítása és Palesztinának zsidó országgá való átalakítása. Es ezt ma inkább kell kihangsúlyoznunk, mint bármikor eddig. Valamikor olyan emberek mentek Palesztinába, akik életük feláldozásával akarták építeni az országot, emberek, akikben a chalucit szellem élt. Ők teremtettk meg a mai lehetőségeket és ők képezték a nép élcsapatát. Bizonyos, hogy ma olyan emberek is kerülnek az országba, akik nem felelnek meg ezeknek a feltételeknek. Ahol fény van, ott árnyék is van. A zsidó bevándorlást olyképpen kell szelektálnunk, hogy az az országépítés követelményeinek megfeleljen.

Minél erősebbek leszünk Erec Jiszraelben, annál közelebb jutunk a célhoz. A kezdet mindig egyszerű. Ha egy domb tövében állsz, világosnak és közelnek látod a horizontot. Ha felmész a dombra, látni fogod, hogy a horizont szélesebb és az ut nem olyan rövid, mint ahogy kezdetben látszott és akadályok állanak az utban.

A kongresszus feladatai

A kolonizáció tekintetében a legközelebbi kongresszus ki kell hogy szívesítse azt a munkát, amelyet a mai exekutívé beindított. Lépésről-lépésre megyünk előre. Egyre több erőt koncentrálnunk Palesztinába. Nem igaz, hogy egy nagyobb ugrás „Jiszrael királyságába” lendít át bennünket. A zsidó állam a hegy csúcán áll, melyre kapaszkodunk. Hegyet nem lehet ugrással megmászni. El fogjuk érni a csúcstól adott pillanatban, amikor az lesz az érzésünk, hogy szakadék szélén állunk, átkelünk rajta és elérjük a hegy csúcát. Ugrásokat csak akkor lehet elérni, amikor konjunktúra van. A háború után nagyobb tudunk volna ugrani, ha erősebbek lettünk volna az Ereben. De

san meggyőződtem, hogy csakis ez az út vezet Palesztina felépítéséhez és a zsidó kérdés megoldásához. Bele kell kapcsolni mindenkit, kicsit és nagyot, a nagy munkát. Lehetővé kell tenni mindenki részére, hogy rövid- vagy hosszulejáratra szerezhesse magának vagy a gyermekei részére egy kitalajt a lába alá, meg kell adni minden könnyítést, minden lehetőséget, hogy mindeki részt vehessen.

Ezen akciónál nem az a fontos, hogy vajjon a Nemzeti Alappal vagy anélkül, ne szabad megakadni bürokratikus formalitásokon vagy ideológiai szöcsépleéseken. Ezeket le kell majd gázolni. Egy népmozgalom meg fogja találni a kapcsolatot a nemzeti szervekkel és meg fogja találni a harmóniát együttműködést a zsidó munkássággal, aminekül amugysem lehet lebonyolítani. Meg kell alakulni az első forma, az első csoport az alapok és abból kiindulva nőni fog a mozgalom önmagától.

A zsidó középosztályra vár a nagy felelet, arra a középosztályra, amelynek a zsidó országépítés, hogy önmaga beka csodóják és élvezze munkájának gyümölcsét de ne zárja el ezen lehetőséget a gyermek előtti, amely már nem lesz középosztály, hanem nyomorgó lumpenproletár.

A Tat több

Bucuresti, július 4. (Az „Adevărul” mai számában) helyzetéről és az alkotmány kapcsolatosán igen érdekes világot. Míg bizonyos körök lennek tartják az alkotmányt az állítják, hogy őszel megváltozás következik, mások vélik, hogy a jelenlegi helyzet-komplexumban az a tására nem kerülhet sor és nagy őszi változás esedékes részint polgári, részint kosszeállított, hangsúlyozott mány, amely az erősköz róné. Hogy a két fél közül az, azt el fogja dönteni az csak annyit lehet megállapítani, amelyből nem csináltak titkot — addig az antire gazdasági és politikai helyreménykednek, amely sz kedvezőtlen egy az alkotmány dekében indítandó kampány.

Az optimista ne

A nemzeti parasztpárti adécs antirevizionisták, ugy ve, hogy az alkotmányt megsejtatosan tett sugalmazások megszorítását is célul rozták el magukat a nemz éles ellenzéki akciójuk blyognak viszont, amikor a hogy ezzel a magatartásuk hatalomtól. Ellenkezőleg: pártban meg vannak győző kormányutódás terve már kes helyen. Ezért indult a nyilvánvaló szándékkal, közvéleményre és azzal a b mem kockázatnak semmit Nem érdeketlen egyébké kapcsolatosan megvizsgál zetet. Sokan fejezték ki a hogy ha már a módosítást ni, ugy kívánatos volna, ha párt égíse alatt történe berális párt van hatalom, pártnak pedig nem adták r ségét túlságosan előréba málnak, helyes volna, ha a sok vinnék keresztül, az a ósek tiszteltben tartás útján. Ebben a kérdésben a nemzeti parasztpárt m mással.

A liberálisok

Volt még egy másik l csak liberális égísz által rasztpárttal nem jöhettne akár hatalmi tendenciát, eltérések miatt, ugy erre toianuval és Gogával kormányt kontempláltak olyan politikai és választ lát akarták biztosítani, tette volna a módosítást a pontok szemelőtt tartása Es ezeknek egy ala sem egyik, sem másik le többé. A kormány és a közötti megegyezés lehet A nemzeti parasztpárti tudatosan üldözik és há és fejük fölött egy kal lomra jövetelét akarják zal vádolják Tatarescut, támogatja az erre irány már most az Argetoian megegyezést illeti, a Gó jobboldali táborban tör gosan mutatják, hogy irányban nem számít

A Goga—Cuza fúzió lenség, mint ahogy ige gartatása is. A volt m tartózkodik a fúziótól, volna kapható olyasmí reanutt bántaná. Valda hogy a gárdisták vezet érti magát. Tatarescu szövetségeseire ebből a sikerülne is a liberális p

A Tatarescu-kormány nem viheti többé keresztül az alkotmány-módosítást

Őszre esedékes a belpolitikai változás?

Bucuresti, július 4. (Az Uj Kelet tud.) Az „Adevărul” mai számában a belpolitikai helyzettel és az alkotmány módosításával kapcsolatosan igen érdekes cikk látott napvilágot. Míg bizonyos körökben elkerülhetetlennek tartják az alkotmány módosítását és azt állítják, hogy őszel mélyreható politikai változás következik, mások ellenkezőleg, úgy vélik, hogy a jelenlegi gazdasági és politikai helyzet-komplexumban az alkotmány módosítására nem kerülhet sor és így elmarad a nagy őszi változás esedékessége is: egy olyan részint polgári, részint katonai elemekből összeállított, hangsúlyozottan jobboldali kormány, amely az erősköz politikáját inagurálná. Hogy a két fél közül kinek van igazsága, azt el fogja dönteni az idő. Pillanatnyilag csak annyit lehet megállapítani, hogy míg az alkotmánymódosítás hívei: míg a „revizionisták” a legfelsőbb tényezőnek világosan lezövegelt szándékára támaszkodnak — amelyből nem csináltak és nem csinálnak titkot — addig az antirevizionista körök a gazdasági és politikai helyzetkomplexumban reménykednek, amely szerintük főként kedvezőtlen egy az alkotmány módosítása érdekében indított kampány számára.

Az optimista nemzeti parasztpárt

A nemzeti parasztpártiak, akik meggyőződéses antirevizionisták, úgy vannak értesülve, hogy az alkotmány módosításával kapcsolatosan tett sugalmazások a szabadságjogok megszorítását is célozzák. Ezért határozta el magukat a nemzeti parasztpártiak és ellenzéki akciójuk beindítására. Mosolyognak viszont, amikor azt mondják nekik, hogy ezzel a magatartásukkal eltávolodtak a hatalomtól. Ellenkezőleg: nemzeti parasztpártban meg vannak győződve arról, hogy a kormányutódlás terve már elkészült az illetékes helyen. Ezért indultak ok harcba, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy hassanak a közvéleményre és azzal a biztos tudattal, hogy nem kockáztatnak semmit.

Nem érdekteken egyébként a módosítással kapcsolatosan megvizsgálni a kormány helyzetét. Sokan fejezték ki azt a véleményüket, hogy ha már a módosítást nem lehet elkerülni, úgy kívánatos volna, ha az valamely nagy párt égisze alatt történne meg. Minthogy a liberális párt van hatalmon, a nemzeti parasztpártnak pedig nem adták meg a revízió lehetőségét tulságosan előrehaladott programjuk miatt, helyes volna, ha a módosítást a liberálisok vinnék keresztül, az alkotmányos intézkedések tiszteletben tartásával, vagyis kiküldés útján. Ebben a kérdésben a liberális párt és a nemzeti parasztpárt megegyeznének egymással.

A liberálisok nem módosíthatnak

Volt még egy másik lehetőség is, ugyancsak liberális égisz alatt. Ha a nemzeti parasztpárttal nem jöhetne létre megegyezés, akár hatalmi tendenciák, akár programbeli eltérések miatt, úgy erre az esetre egy Argetoianuval és Gogával kiegészített liberális kormányt kontempláltak. Mindkét esetben olyan politikai és választási erő létrehozatalát akarták biztosítani, amely lehetségesé tette volna a módosítást az alkotmányos szempontok szemelött tartása mellett.

Az események úgy alakultak azonban, hogy sem egyik, sem másik lehetőség nem áll fenn többé. A kormány és a nemzeti parasztpárt közötti megegyezés lehetősége ki van zárva. A nemzeti parasztpártiak úgy érzik, hogy tudatosan üldözik és háttérbe szorítják őket és fejjük fölött egy kalandos formáció hatalomra jövetelét akarják biztosítani — s azáltal vádolják Tatarescut, hogy támogatta és támogatja az erre irányuló törekvéseket. Ami már most az Argetoianuval és Gogával való megegyezést illeti, a Goga—Cuza fúzió és a jobboldali táborban történő események világosan mutatják, hogy Tatarescu ebben az irányban nem számíthat szövetségre.

Az őszi esedékesség

A Goga—Cuza fúzió szimptomatikusan jelenség, mint ahogy igen jellemző Vaida megatartása is. A volt miniszterelnök általában tartózkodik a fuziótól és semmiesetre sem volna kapható olyasmire, ami Corneliu Codreanu bántaná. Vaida többször kijelentette, hogy a gárdisták vezérével nagyszerűen megérti magát. Tatarescu tehát nem számíthat szövetségesekre ebből az irányból sem, még ha sikerülne is a liberális pártot a revízió irányá-

ban megnyergelni. Már pedig külső támogatás nélkül Tatarescu nem kísérheti meg az alkotmányozó nemzetgyűlés összehívását. Ha kitartanának amellett, hogy őszel módosítani kell az alkotmányt, úgy a Tatarescu-kormánynak távoznia kellene a hatalomról. A jelenlegi politikai és gazdasági, pénzügyi komplikációk közepette, amelyek nem valószínű, hogy őszig megoldást nyernek, az alkotmány módosításának minden áron való keresztül vitelre, a liberálisoknak a hatalomról való távozásra, kalandos éra kezdetét és politikai káoszt jelentene.

A jólinformáltak szerint erre nem fog sor kerülni. Szerintük az alkotmányos tényező elgondolásában nem él a kalandos megoldás szándéka, sem a fix terminusra való módosítás kívánsága. Ha a körülmények nem alkalmasak és pillanatnyilag komoly megoldás a liberálisok távozására esetére nem mutatkozik, valószínűleg el fognak tekinteni az őszig való módosítástól és a Tatarescu-kormány helyén marad. Így véli legalább is néhány komoly és jólinformált politikus. Hogy mennyiben lesz igazuk, azt az események fogják megmutatni.

Négyezer zsidó vándorolt be Palesztinába májusban

Százszázalékos emelkedés jegyében fejeződött be a palesztinai Keren Hajeszod-kampány

Jeruzsálem, július 4. Hivatalos jelentés szerint 1935 májusában 4.008 zsidó bevándorló érkezett Palesztinába. Ezek közül 351 kapitalista, vagyis legalább 1000 font tőkével rendelkezik és összesen minimálisan 350 ezer font tőkét vittek be az országba.

Juniusban is nagy bevándorlás volt. Jelentő, hogy június 24-én 650, június 26-án 300 zsidó indult el Varsóból Palesztina felé.

Jeruzsálem, július 4. A napokban fejeződtek be Palesztinában a Keren Hajeszod-akciót, mely 1934 októberben vette kezdetét. Az akció végeredménye: 35.460 font, ami a tavalyi eredményhez képest százszázalékos emelkedést jelent. A felhozott összegekből a német bevándorlók egyedül 6300 fontot jegyeztek.

A cluji botanikus kert csodái

Kétórás séta a cluji botanikus kertben, ahol 10 év alatt az egész világ növényzete hisarjad. Új botanikai muzeum épült

Cluj, július 4. (Az Uj Kelet tud.) Ki re ismerné Clujon a botanikus kertet? Kedves sétahely olykor randevura is jó: csupa virág és érdekes növény. Japántól az Északi-sarkig minden élő növény képviselve van benne. Szigoruan behajtják az őt lejt a bejáratnál, amiért aztán csavaroghat az ember amennyit akar ebben a 11 hektárnyi gyönyörű kertben. Nézdegélünk, szórakozunk — csak éppen azt nem tudjuk, hogy mit látunk és hogy mi szórakoztat...

Tegnap alkalmunk megtanulni, hogy mi is ez a botanikus kert tulajdonképpen. Ezt a lehetőséget az adta meg számunkra, hogy a botanikus kert 10 éves fennállása alkalmából dr. Borza Alexandru egyetemi tanár felkérte a sajtó munkatársait, hogy bemutassa: mit végzett az egyetem természettudományi fakultása ezen a nagy csarab földön, mely nem is olyan régen még vad terület volt, kevés gyümölcsfával és sok vadul tenyésző erdei növényel.

Most: A Regalá uccai bejáratánál impozáns, kétemeletes palota nyitja meg a látványosságok sorát. A második emeleti terrazon dr. Borza Alexandru egyetemi tanár, magántanárainak és asszisztenseinek kíséretében fogadja az újságírókat. Pop Emil egyetemi magántanár, dr. Gh. Bujoreanu asszisztens, Ghisă asszisztens és az újságírók csoportja végigjárja a most berendezés alatt álló épületet, amelyben előbb az érdekes könyvtárát csodáljuk meg. Itt van a világ minden egyetemének botanikai folyóirata: japán és kínai lapokat böngészünk, cirilbetűs szovjetorosz lapok fölött csodálkozunk. Pompás rendben állanak a folyóiratok, világrészről szerint: Amerika, Ázsia tudományos világának egy-egy dokumentuma. Ausztrália és Amerika még nem tartanak ott, hogy botanikai szakkönyveik legyenek.

Botanikai muzeum a neve az épületnek: az első emeleten 500 ezer növényből álló herbárium van berendezve. A földszinten egész sereg érdekes dolog lesz, de csak őszel. Az épület csak most lett készen, a

laboratóriumok berendezésére csak ezután kerülhet sor.

Fényképfelvételek után végigjárjuk a melegházi növényeket, pálmák, rovarévó-növények, fantasztikus formájú virágok és bokrok között nézdegélünk és hallgatjuk Borza professzor lenyűgözően érdekes előadását. Néhány csodaszép orchideát látunk, citrom- és narancsfát, az egész Kongóvilág növényzetét.

Japán kertbe jutunk ki. Szellemesen óv bennünket a tanár, hogy vigyázzunk, szigetere érnünk, amely körül víz hullámszik és a víz felületén fehér lószuk uszálnak. A vizet azonban oda kell képzelnünk, mert 150 ezer lejbe kerülne a betonozása a területnek. Minden kis kőnek meg van a maga szimbolikus értelme az alsziganen. Cikkcakkos hid, mert ezen nem jön át a szellem. Kődarabok itt és ott: mindmégannyi szimbolikus jelentőségű jelkép. Pagoda sziget közepén. Csak éppen japán kimonós figurák és gások hiányoznak.

Mexikói kert. Erre is nagyon büszke a kert igazgatósága. A sivatagi növényzet minden fajtája, fantasztikus formájú kaktuszok sokasága.

Szép sétány. Az ember azt hinné, hogy semmi más, csak sétány. Kiderül, hogy jobbra a kaukázusi és mediterrán növényzet, balra európai növényzet szegélyezi. Duslombu eukaliptusz, közbül gyümölcscsel terhes citromfa. Aztán: a romániai flóra, dus és csodaszép változatban. Az alpok növényzete vizeséssel szépített szikla fölött.

Aztán dr. Gheorghe Bujoreanu asszisztens mutatja meg a maga meteorológiai intézetét. Szabad ég alatt állanak a műszerek. Nyolcféle műszer, mind a nyolcat maga Bujoreanu készítette. A természet csodáival ismertetnek meg, a víz, a szél, a naposítás ezerféle változatával.

A két órán keresztül tartó séta után a botanikus kert régi épülete előtt társasvacsorával végződik. Pohárfelköszöntő. Pop Emil tanár bemutatja, hogy Borsec környékén milyen tudományos munkát vég-

zett. Megtalálta egykori tó körzetében az egymillió évvel ezelőtti növényzet nyomait. Trópusi világ volt abban az időben erre felé. A kőveken az egykori levelek pontos lenyomatai. A növényzet jórésze ma is él, de a trópusi zónában.

Borza professzor és Pop Emil szakszerű fejtegetésekkel kísérik a bemutatót. Mi, akik az iskolai tanulmányainkból már régen elfelejtettük ezeket a dolgokat, valóban tanulunk.

Es eleget teszünk Borza dr. kérésének, amikor azt mondjuk, ez a gyönyörű kert, a maga nagyszerű tudományos munkájával minden támogatást megérdemel.

A constanta—mamaiai nyaralattási akció programja

Időtartam: július 14-től 11 nap.

Utazás. Megfelelő létszámú utas esetén csoportos utazásunk, hogy 14-én délelőtt a 11 órás gyorsvonattal Constantában vagyunk. Amennyiben a szükségesnél kevesebb utas jelentkezik, az utazás egyénenként történik és pedig aként, hogy július 14-én a 11 órás gyorsvonattal az akció vezetője várja az utasainkat.

Elszállás és étkezés: Constantán a Hotel Palaceban lakunk. Ugyanott étkezünk. Kétten, kétágyas szobában, Tengerre nyíló szobák a főszobában is biztosítva. Étkezés naponta háromszor, bőséges és változatos a Palace Hotel éttermében.

Fürdőzés: Reggeli után 8 órakor indulás külön autókarral a Mamaia strandra. Az ut a szállótól 10 percig tart. A strandon déli egy óráig vagyunk, amikor ugyan-csak külön autókarral térünk vissza a hotelbe.

A délutánokat kirándulásokkal és szórakozásokkal, pihenéssel töltjük. Egy nap hajókirándulás. Az este szórakozásaira Constantán a kaszinó és más kedves szórakozóhelyek állanak rendelkezésre.

Részvételi díj: Vasuti költséggel, teljes ellátással, az autókarral költségeivel, fürdővel és borralvalóval együtt személyenként

Lej 3.480.—

Jelenkezési idő: Arravaló tekintettel, hogy az utasok kényelme érdekében csak kis létszámú csoportokat viszünk, a jelentkezéseket július 10-én véglegesen lezárjuk. Jelentkezés lapunk utazási osztályánál.

A cluji Kereskedelmi és Ipar-kamara és a taxa ad valorem

A cluji Kereskedelmi és Iparkamara Ideiglenes Bizottsága a f. évi július hó 2-án tartott ülésén sajnálattal vette tudomásul, hogy az áru értéke utáni kétezrelékes városi illeték megváltása ügyében a cluji törvényhatóság Ideiglenes Bizottságával folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre és ennek következtében Cluj városa 1935 július hó 1. kezdettel az e tárgyban hozott szabályrendelet életbe is léptette.

Tekintettel arra, hogy e szabályrendelet végrehajtása rendjén ezen illeték kirovása és behajtása körül sérelem érheti iparosainkat és kereskedőinket, az Elnökség intézkedett, hogy a Kamara irodája vegye át az érdekelteinknek összes ilyen irányú panaszait és azokban a Kamara ügyésze tegye meg az összes törvényes lépéseket e sérelem orvoslása érdekében.

Ennek következtében felhívjuk kereskedő és iparos tagjainkat, hogy minden ilyen nemű sérelmet naponként d. e. 11—12 között hozzák a Kamara tudomására, s ugyanekkor panaszukat nyújtják be. Közölni kívánjuk, hogy az ezen ügyekben felmerülő összes költségek alól és az illetékes hatóságok előtti idővesztéstől mentesülve lesznek.

SPORT

Tudnak a Haggibbor ifjusági uszói

Cluj, július 4. (Az Uj Kelet tud.) A cluji uszókörület az uszókör adandó szabadjegyeket bizonyos uszói eléréséhez kötötte. Szerdán délután bonyolították le a városi strandfürdő medencéjében a standardversenyt, melyen a Haggibbor ifjusági uszói, akik egyben a vízpológárda utánpótlását is alkotják, dicsőremlítő eredményeket értek el. A Haggibbor ifjak alaposan felkészültek a versenyre és így a siker nem maradt el.

Az 50 méteres gyorsúszásban a legjobb időt Grün Ernő uszta, míg Beck Sándor a második helyet foglalta el az összetételben. A mellúszás egyik futamában csak két haggibborista indult, akik a konkurrenciát hiányos méréseket teljesítményt nyújtottak. A 100 méteres gyorsúszásban az alig 15 éves Sebestyén György holtversenyben negyedik lett. A 100 méteres ifjusági hátúszásban Molnár volt az egyedüli Héber-tempóval uszó. Ha stílusa fejlődik, szép reményekre jogosult.

A népes mezőnyű versenyben a Haggibbor ifjak a következő számokban értek el helyezéseket:

50 méteres gyermekúszás. II. futam. 1. Grün Ernő 39.7 mp. A III. futamban Beck Sándor 42.5 mp idővel lett első.

50 méteres gyermek meli. I. futam. 1. Róbert György 54.8 mp, 2. Sebestyén András 55 mp.

100 méteres ifjusági mell. II. futam. 4. Sebestyén György 1:47 mp.

100 méteres ifjusági hát. 2. Molnár 2:13 mp.

A bucaresti Malabai a főváros bajnokságért kiírt küzdelemben 1:0 (1:0) arányban legyőzte az Olimpia csapatát.

Százötven ezer lej bánatpénzt kér egy magyar amatőr futballista. Budapestről jelentik: A Ferencváros vezetősége régebbi idő óta tárgyalásokat folytat a Kecskeméti AC vezetőségével Korányi III (Kronenberg) szerződéséről. A klub 1000 pengőt és egy budapesti mérkőzést kért, amit a Ferencváros hajlandó lett volna megadni. Ezzel szemben a szóbanforgó játékos a maga részéről a klubcserét 5000 pengő, százötven ezer lej bánatpénzhez kötötte.

A várakozáson felül sokan cserélnek ezidén klubot. Bucarestből jelentik: Julius el-sején lejárt az a határidő, ameddig a labdarugók, akik klubot óhajtanak cserélni, ebből szándékukat a szövetségben bejelenthetik. Julius elsőjéig nem kevesebb mint ezeröttszáz kilépési nyilatkozatot érkezett a szövetségbe és remény van arra, hogy ebből a számból legalább ezer más klubba lép át. Az átigazolásokkal kapcsolatban sportkörökben olyan hírek terjedtek el, mintha úgy a cluji Romania, mint Universitatea játékosainak nagy része klubot cserélné. Az Universitatea ugyan még nem hozta nyilvánosságra azok nevét, akik eltávolításra kerültek, de tizenöt igazolási kérelmet terjesztett a szövetség elé. A Romániából eddig Muresan, Felecan és Chendreanu kilépése biztos.

A Gazeta Sporturilor közli a legnagyobb görög napilap sportkritikáját, amelyet a lap Romániának az idei Balkán-kupa szerepléséről írt. A görög lap szerint a román válogatott technikailag mutatott valamit, egysége azonban sok kívánnivalót hagyott maga után. „Románia azonban — írja a lap — egy igen súlyos politikai hibát követett el ezzel, hogy a kisebbségi játékosokat mellőzte. A román szövetség tiszta románokból álló csapatot akart kiállítani, amelyben csak három kisebbségi játékos foglalt helyet, akik egyébként a csapat legjobbjai voltak. Ez a kérdés érthetetlen elöttünk, amikor látjuk, hogy a jügoszláv válogatott gerincét kisebbségi jügoszláv állampolgárok alkották, akik azonban bátran vallották magukat kisebbségieknek. Az a véleményünk tehát, hogy Romániának meg kell változtatnia ebben az irányban felfogott véleményét”. Minden kommentár nélkül.

Augusztus 1-től 15-ig futballtábor. Bucaresti jelentés szerint az idei nyári szünet augusztus 1-től 15-ig fog tartani. Ezen idő alatt semmi néven nevezendő labdarugómérkőzést tartani nem lehet.

Tízre csökkentik a Nemzeti Bajnokság A) csoportjának létszámát? Egyik jól informált bucaresti lap jelentése szerint az ösztől kezdve a Nemzeti Bajnokság A) csoportjának létszámát tizenkettőtől tízre szálítják le.

A Közép-európai Kupa második fordulója revánsai során e héten a következő mérkőzéseket játsszák: Szombaton Ferencváros — Zsidenice Budapest és Juventus — Hungária Torinóban. Vasárnap: Austria — Slavia Bécsben, Fiorentina — Sparta Firenzében.

A spanyol állampénztárnak 75 millió pezeta feleslege van. Madridból jelentik: Az állampénztárnak a spanyol jegybanknál 75 millió pezeta aktív számlója van, ami évek óta példátlanul egyedülálló jelenség.

KÖZGAZDASÁG

A kormány gazdasági bizottságának újabb határozatai

Megkönnyítik a külföldiek Romániában lévő lejköveteléseinek felhasználását. Maximálták a külföldi könyvek árait

Bucaresti, július 4. A kormány gazdasági bizottsága tegnap Tatarescu miniszterelnök elnökletével értekezletet tartott, amelyen az új külkereskedelmi rendszer egyes aktuális kérdéseit vitatták meg.

A bizottság a külföldiek Romániában lévő lejköveteléseinek felhasználása ügyében úgy döntött, hogy ezt megkönnyíti és evégett ezek a belföldi lejtételek a jövőben ugy investíciókra, mint egyéb kifizetésekre könnyebben használhatók majd fel. A jövőben a Nemzeti Banknál, vagy az autorizált bankoknál letétbehelyezett belföldi lejt a külföldi turisták és ittar-

tározók könnyebben vehetik igénybe, akik akár a lejtételek tulajdonosainak, akár a külföldi bankok diszpozíciójának alapján hetenként és személyenként 7000 lejt vehetnek igénybe.

A külföldi könyvek és lapok megdrágulásának megakadályozása érdekében kimondotta a gazdasági bizottság, hogy az importőrök kötelesek a külföldi könyvek és nyomtatványok árának átszámításánál a francia frankot 9 lejben, az olasz lírát 11.50 lejben, az angol fontot 650 lejben és a német márkát 50 lejben számítani, az összes költségeket beleértve.

Csak a pénzügyminisztérium megbízottai eszközölhetnek utólagos könyvrevíziót

Bucaresti, július 4. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a pénzügyigazgatóságok a pénzügyi kormány rendeletére hivatkozva, számos nyilvános számadásra kötelezett vállalatnál utólagos könyvizsgálatot tartottak a már kivetett és jogerőre emelkedett adók revízió alá vétele érdekében. Ez az eljárás főleg a régi kereskedőknel és iparosoknál erős tiltakozást váltott ki. Az érdekelte vállalatok egy része nyilvános gyűléseken emelt szót a revízió ellen és annak az álláspontnak a leszögzésére vezetett, hogy a vállalatok a jogerőre emelkedett és befizetett adókivetés után nem kötelesek könyveiket a pénzügyi közegeknek ismételtlen rendelkezésre bocsátani. Eme álláspont szerint a fiskusnak módjában állott az elsőfokú adókivető bizottságok ha-

tározata ellen a törvényes formák között fellebbezést jelenteni be, s amennyiben ezt elmulasztották, vagy amennyiben a fellebbezési bizottságok is jóváhagyták a kivételt, ellene utólagos jogorvoslatnak a fiskus részéről éppannyira nincs helye, mint ahogy az adózók sem élhetnek ily utólagos korrekció jogával.

A pénzügyminisztérium most ezügyben újabb rendeletet bocsátott ki, amelyben leszögezi, hogy a már megtörtént megadózás után csak a legkritikább esetekben fogják elrendelni az adózók könyveinek újabb átvizsgálását, az adókivetés felülvizsgálása céljából. A könyvrevíziót ily indokolt esetekben a minisztérium e célból külön megbízással ellátott közegei fogják végezni.

A vasúti fuvardíj után nem fizetendő forgalmi adó. Több fakeskedő nincs tisztában azzal a kérdéssel, hogy a számla összegéből a forgalmi adó levonása, illetve megállapítása céljából a vasúti fuvardíj levonásba hozható-e? Igaz, hogy az eredeti 60813-1934 számú miniszteri rendelet úgy szól, hogy a forgalmi adó a számla bruttó összege után fizetendő be, ezt a rendeletet azonban a pénzügyminisztérium 1935. április 20-án kelt 27653 számú körrendeletével olyképpen módosította, illetve helyesbítette, hogy a fuvarlevéllel igazolt vasúti fuvardíj a számla bruttó összegéből levonásba hozható. A rendelet indoklása azt mondja, hogy a fatermelő vállalatok részére ezt a könnyítést azért kellett engedélyezni, mivel számos esetben a vasúti fuvar nagyobb, mint a szállított áru értéke.

A CAPS fokozottabban ellenőrzi a parasztermelőket. A tüzfatermelők és kereskedők egyik legnagyobb gondját a parasztermelők illegális konkurrenciája képezi, akik legtöbbször gyanus származású áruikkal a normális áralakulást igen hátrányosan befolyásolják. Az érdekelte vállalatok körében némi megnyugvást keltett az a körülmény, hogy bár az őszi beszerzés megkezdődött és 4-5 hét múlva a szállítás is kezdetét veszi, a falusi kistermelők fája még nem jelent meg a piacon. Hírek szerint a CAPS kerületi erdőhivatalai most fokozottabban ellenőrzést gyakorolnak a termelőknél és szigorúan kiküldik, hogy a termelt tüzifa legális uton kerül-e a birtokukba. A CAPS állítolag nagyobb mennyiséget foglaltatott le a falusi termelőknél.

Börpiaci jelentés. A román börpiar és kereskedelmek az idei év első felében gyenge eredményeket ért el. A működő 162 börpiari vállalatba kerekelt egymilliárd lei tőke van befektetve s moha az ipar elég jó konjunktúrális helyzetnek örvendett, az eladási lehetőségek elég gyengék voltak. Sokat ártott a börpiarnak az adók és illetékek emelésén kívül a kaucukárúgyárok fokozódó versenyre is, amely a börpiari cikkek fogyasztását a nyári hónapokban 25 százalékkal, a téli szezonban mintegy 50 százalékkal visszavetette. A nyersbőr ára emiatt jelentősen visszaesett. Egy évvel ezelőtt a borjúbőr kilogramja 33.50 lei volt, most 29 lei, a tehén és ökörbőr a múlt év megfelelő időszakában 22.50 lei volt, most 19.50 lei. A kész-

árak árai az utóbbi év alatt a következőképpen változtak: a félnehéz talp 7-8.8 százalékkal, a krupon I. nehéz 4.35%-kal, a branzol 15.78%-kal, a nehéz barna bőr 2%-kal, a könnyű 12.24%-kal, a nehéz fekete bőr 2.31%-kal, a fekete import-boxbőr 28.50%-kal, a színes 23.33%-kal, a belföldi box 13.43%-kal, a színes belföldi áru 8.1%-kal, az import-szervó 33%-kal emelkedett. Börpiari körök véleménye szerint a belföldi börnyár-tás érdekében helyénvaló lenne a külföldi kaucukárúrok behozatalának megszorítása és a belföldi börárúrok standardizálása. A bucaresti konjunkturakutató hivatal most kiadott jelentése szerint a börpiari termelés a múlt év első három hónapjához viszonyítva 5 százalékos emelkedést mutat. Egyedül a vas-tag cserzett bőr termelésében mutatkozik egy százalékos visszaesés.

Július 21-én életbelp az új román-magyar kereskedelmi egyezmény. Hivatalos helyről származó értesülés szerint remélmi lehet, hogy július 21-ével életbe lép az új román-magyar külkereskedelmi és fizetési egyezmény, amely előreláthatólag a romániai kivitel emelkedését fogja maga után vonni. Erre az emelkedésre annál nagyobb szükségünk van, minthogy a Magyarországra irányított romániai kivitel az utóbbi év folyamán 923.5 millió leiről 741 millió leire esett vissza.

Árlejtések. Július 12-én az oradeai városházán árlejtést tartanak három földalatti benzinkút építési munkálatainak vállalatba adása érdekében. — Július 12-én a timisoarai városházán árlejtést tartanak 20 ezer kgr. drót és kábel szállítása érdekében. — Ugyanott július 13-án árlejtést tartanak 1190 darab villanyóra beszerzése céljából. — Július 17-ikén a bihormegyei Suiug község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a Diu, Suiug, Sohan, Ieu és Ghida községek bérbe adják a vadászati jogukat. — Július 16-ikén a timisoarai városházán árlejtést tartanak 15.560 kgr. bádoglemez beszerzése érdekében. — Július 14-ikén a fágárasmegyei Sámartin község hivatalos helyiségében a községi vadászati jogot adják bérbe. — Július 6-ikén a timisoarai városházán árlejtést tartanak 3 szobás lakással férjhezmenne hasonlóan, hogy kinek nyugdíja vagy állása van. Leveletet a kiadóba „Vidéki” jellegre. — Július 6-ikén a reghini városházán árlejtést tartanak a Bratianu ucca kövezési munkálatait adják vállalatba. — Július 16-án

a timisoarai városházán árlejtést tartanak 15.300 darab villanykörtét. — Július 4-ikén a brasovi városházán árlejtést tartanak vállalatba adják az I. G. Duca ucca Grafft csatorna burkolási munkálatait. — Július 6-ikén a tárnavamica-megyei prefektúrában Blajon árlejtést tartanak 41 vagon tüzfát vásárolnak. — Július 5-ikén a timisoara városházán árlejtést tartanak vállalatba adják a városi színház homlokzatának kijavítás munkálatait. — Július 15-ikén a bihormegyei Sácueni község hivatalos helyiségében a vadászati jogot adják bérbe. — Július 6-ikén a timisoarai városházán vállalatba adják a Tudor Vladimirescu parti gyakorló iskola építési munkálatait. — Július 11-ikén a sátmarmegyei Orasul Nou község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a községi vadászati jogot adják bérbe. — Július 6-ikén a CFR brasovi forgalmi felügyelőségénél árlejtést tartanak bérbe adják a Blaji állomás büféjét. — Július 18-ikén az aradi prefektúrában árlejtést tartanak 581 köbméter kavics szállítása tárgyában. — Július 8-ikén a ciuc-megyei prefektúrában árlejtést tartanak vállalatba adják a megyeháza épületének javítási munkálatait. Előirányzat 100.629 lej. — Július 9-ikén a brasovmegyei Cernatul község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 1837 darab első fenőfát értékesítenek. — Július 25-ikén a Sámicolaul-Mare községében árlejtést tartanak vállalatba adják a község központi kut furási munkálatait. — Július 22-ikén a cluji erdőfelügyelőség hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a clujmegyei Buteni község gör. ke. egyházközség tulajdonát képező „Dosl Mánastiri” erdőrezsben levő 5118 köbméter gyertyán tüzfát értékesítenek. — Július 6-ikén a CFR brasovi forgalmi felügyelőségénél bérbe adják a simeria állomás első borbély- és fűrészműhely jogát. — Július 11-ikén a közoktatásügyi minisztériumban Bucarestben árlejtést tartanak vállalatba adják az albániai Mihai Viteazul fuiluceum építési munkálatait. Előirányzat 2 millió 750 ezer lej. — Július 8-ikén a CFR brasovi forgalmi felügyelőség hivatalos helyiségében árlejtést tartanak bérbe adják a ciucmegyei Gimes állomás tüzfátját. —

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szö 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 le. Álláskeresőknek 50 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelentkezve csak egy továbbiunk, ha portobélyra megdélve van.

Kiadó azonnali vagy aug. 1-re elegáns berendezett 2 személyes háló és szalon, vag háló és uzorizoba. Fürdőszoba és azonkívül minden komforttal felszerelt igazán kényelmes lakosztály. Megtekinthető délelőtt 10-11, délután 2-5-ig. Cim: Str. Saguna 20, em., ajtó 2.

Két szoba, eddig orvosi rendelő, kiadó Memorandum 6.

Jómeneteli vasúzet eladó. Cim: Emanoil Judkovits Uioara.

Orvosi kvarzlámpa és diathermia eladó Cim a kiadóban.

Művészi kivitelű jakókat és művésziragókat legelőször készíti Lóvi Sándorné Cluj, Regele Ferdinand 53.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetlen a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Marea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Férfi tisztviselő keres lakóházat kellemes környezetben, bútorozott szobákkal. (Fürdőszobahasználható). Értekezni: Török Mária Str. Stroescu 11a, délután 2-4-ig, este 8-9-ig.

Fűszerüzlet berendezéssel és lakással olcsón kiadó, Aventuraioasă 35, Fülöp.

A horsec fürdői Hoffmann-féle orth. kószvendéglő Klein Miksa tárgumuresi gyimnázium közelségében betársulásával, ujonnan alakítva megnyit.

Isrlt. Kaufmann ende 50 er mit Vermágen sucht die bekantschaft einer gute Isrl. Frau bis 50 Jahre, mit Vermágen zweks Heirat. Ausführl. anträge unter Chiffre „St.” Sándor Ivan & Co. Oradea, Bulew. Regele Ferdinand 13.

Középkorú egyedülálló állami hivatalnok 3 szobás lakással férjhezmenne hasonlóan, hogy kinek nyugdíja vagy állása van. Leveletet a kiadóba „Vidéki” jellegre.

Kitűnő állapotban lévő használt hálószerelvényt rádióval venni. Cimeket „Rádió” jellegre kiadóba kérek.

Cante

A Duca-per egy

Bucaresti, július 4. Mi is az a „Mindenkét”, amely ma már doli szervezet mint Cantacuzino Gránice tozatos multu, kacanélküli tartalékos tá megjelensése és min ujabb ok a közderü éppen elnökének mos sége miatt nem bir gel. Sem mint politit szelsőjobboldali alak nyalata, nem fog na szani, mindazonáltal mert az igazságügy törvényesíteni és m van.

Ki ez a Cantacuz cegi család sarja és fáiert kedveli. Alacs férfi, tulhaladta a 7 négyesögletü, de min ke szakálla beszédke zog, monoklit visel leg a Mihai Viteazul

Hábor

kai vi

A háboru alatt e megvető felatortot merőbb feladatok m zott. Legutolsó cigán nak szőlította és so veszárokból. A merő volt határos. A hábo Nagyromániában ka politikai. Cantacuzino zervatív politikus ke ghiloman pártjában. lipescu elnöklete ala Tepes-liga, Cantacuz zók között volt. A legmulatságosabb fig beszőlásain az egész denki kacagott.

Cante

Az egyik költség koztató jelenetei k sebb. A tábornok té pad előtt és térden a

Beteri a monar rendo

Me

Athén, július 4. jelentik, hogy a gör talára határozati ja szavazás elrendelése tal a nép döntene a rendszer fentartása, királyság visszaállit

A skót hogy

London, július 4. Senki nem vonja ké of Wales, az angol rományosa nagy sze gol világbirodalomb a feltétlen rokonsz káztatta meg Wa keltő beszédét, ame szőlította fel az an csokat.

Ezzel a beszéddel magyarzhatatlan hitvallást, ugyanak kissé a személyét ö A németek nem

Portré az örökifju Cantacuzino tábornokról

A Duca-per egyik fővádoltjának jobboldali párt alakítását engedélyezte a liberális kormány

Bucuresti, július 4. (Az Uj Kelet tud.) Mi is az a „Mindent a hazáért“ c. alakulat, amely ma már mint elismert jobboldali szervezet működik az országban? Cantacuzino Grănicerul az elnöke, a változatos multu, kacagatóan meggyőződés nélküli tartalékos tábornok, akinek külső megjelenése és minden szava újabb és újabb ok a közderültségre. Az alakulat éppen elnökének most felsorolt jellegzetessége miatt nem bír különösebb jelentőséggel. Sem mint politikai párt, sem mint a szélsőjobboldali alakulatok legújabb árnyalata, nem fog nagyobb szerepet játszani, mindazonáltal számolni kell vele, mert az igazságügyminisztérium sietett törvényesíteni és már választási jele is van.

Ki ez a Cantacuzino tábornok? A hercegi család sarja és a társaság vaskos tréfiért kedveli. Alacsony, gyöngye fizikumú férfi, tulhaladta a 70 esztendő, hosszú, négyszögletű, de mindig összeborzolt szürke szakállal beszéd közben komikusan mozog, monoklit visel és a mellén ott díszleg a Mihai Viteazul-rend lila keresztje.

Háborus hős után — politikai vigjáték figura

A háboru alatt ezredének élén halált megvető bátorságot mutatott és a legvakmerőbb feladatok megoldására vállalkozott. Legutolsó cigánykatonáját is bajtársnak szólította és soha ki nem bujt a lövészárokból. A merészsége az örültséggel volt határos. A háboru után, a megalakult Nagyromániában karrierlehetőség volt a politika. Cantacuzino Grănicerul, mint konzervatív politikus kezdte működését Marghiloman pártjában. Amikor Grigore Filipescu elnökle alatt megalakult a Vlad Tepes-liga, Cantacuzino az első jelentkezők között volt. A Iorga-parlamentben a legmulatságosabb figura volt, akinek közbeszólásain az egész ülészak alatt mindenki kacagott.

Cantacuzino térdén kuszik

Az egyik költségvetési vita volt szórazkodtató jelenetei közül a legemlékezetesebb. A tábornok térdre esett a miniszteri pad előtt és térdén állva könyörgött Arge-

toianunak, ne szüntessen meg költségvetési okokból egy teleormani gazdasági leányiskolát.

— Könyörgöm, könyörgöm — kiáltott, miközben térdén kuszott a miniszteri pad felé.

Ez a „fellépés“ hatott és az iskola ma is él. Csakhogy az ilyen dolgok nem nagyon emelték Grigore Filipescu pártjának tekintélyét és a Vlad Tepes-liganak csakhamar nélkülöznie kellett a tábornokot. Politikai ambíciói azonban egy pillanatra sem hagytak alább. Lecsatlakozott Zelea Codreanu mellé és lehangosabb hirdetője lett a szélsőjobboldali igéknek. Emlékezetes az a humoros hangon írt levele, amelyet Ducához írt, akit legjobb barátjának nevezett, de ugyanakkor megölésével is megfenyegette.

A „kapitány“ helyettese

Amikor a sinaiai perronon lezajlott a nagy tragédia, kiderült, hogy a gyilkosok egyike a tábornok lakásán rejtőzködött, ahol egyébként is találkahelye volt a jobboldali bünszövetkezetnek. A tábornok a „kapitány“ alvezére lett és mikor Codreanu bujdosni volt kénytelen, ő küldte szét a napiparancsokat.

Cantacuzinot letartóztatták. A vizsgálói fogság cseppet sem törte meg. Börtöntréfáiról legendákat meséltek. Egyszerű bakizubbonyt viselt és a tárgyaláson is így jelent meg. Szakálla még borzosabb, tekintete még zavarosabb volt. Kedélyesen diskurált, a hadbírószót ugyszólván ő szórakoztatta.

Most gondolt egy nagyot és pártot csinált. Az öregnek mindig excentrikus és romantikus ötletei voltak. Ez is az. Híveinek száma nem haladja meg egy békebeli zászlóaljnak lélekszámát.

Programjuk első pontja: küzdeni a halálos ítélet törvénybe iktatásáért.

Egyelőre ez a legfontosabb.

Politikailag csak azért van jelentősége, mert a közhangulatra jellemző. Két évvel ezelőtt Duca gyilkosainak pártját és minden hasonló alakulatot betiltottak. Most pedig az a párt, mely Duca örökségének istápolására hivatott, engedélyezte Cantacuzino Grănicerul, a „kapitány“ helyettesének pártalakítását. (—del)

A SZERENCSENEK NINCS SZABADSÁGA!

Mielőtt nyaralni, vagy szabadságra megy, vásárolja meg szerencse-sorsjegyét a 8-ik Sorsjátékra.

Ennek a sorsjátéknak a terve egyesíti magában az összes eddigi előnyöket.

● KÉT SORSJEGY KÖZÜL EGYNEK NYERNEIE KELL.

● A NAGY MILLIÓS NYEREMÉNYEK MEGMARADTAK.

● A SORSJEGY ÁRA ANNYIRA ALACSONY, HOGY MINDENKI VEHET SORSJEGYET.

● Egész sorsjegy osztályonként 800 lei.

● Negyed sorsjegy osztályonként 200 lei.

A Sorsjátéknak négy osztálya van, huzás minden hónap 15-én. A 4. osztály, október 15-én, újra több mint 200 milliót fog szétosztani, mint a június 15-iki. Összesen 140.000 sorsjegy és 72.319 nyeremény van, 284.634.560 lei értékben.

Vásároljon idejében sorsjegyét!

A szerencsének nincs szabadsága!

AZ ÁLLAMI SORSJATEK

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt	Cluj	Economia
	Casa de Păstrare Generală		Institutul Comercial de Credit
	din Arad S. A.	Oradea	Banca Dacia
Banov	„Fortuna“ Alex. Enkelhardt		Unión
Cernăuți	Banca Comercială Națională	Ig. Mureș	Ernest Révész
	Banca Oehlgisser & Horowitz	Timișoara	Banca Centrală
	Alfred Noe		Banca de Credit
Giurgiu	Banca Iliescu		Banca Timișoarei

73 ellenében elhatározták, hogy egyetlen delegátust sem küldenek Németországba.

Ezzel a kategorikus elhatározásukkal egyszerre két állásfoglalásukról adtak tanubizonyítást. Először leplezetlenül kifejezték, hogy egyáltalán nem akarnak barátságos szálakat szőni a hitleri német frontarcosokkal. Másodszor pedig — hor-

ribile dictu — szembe mertek szállani a népszerű Prince of Wales-sel, akit eddig elhalmoztak szeretetük bizonyítékaival. Ezenfelül pedig, amikor a férfi divat „koronázatlan“ királya politikába akarja beleszárnivalni magát, udvariasan értésére adták a skótok, hogy más véleményen vannak.

Beterjesztették a görög parlamentbe a monarchia visszaállítása kérdésében elrendelendő népszavazás javaslatát

Megválasztották az új görög parlament elnökét

Athén, július 4. (Rador.) Hivatalosan jelentik, hogy a görög nemzetgyűlés asztalára határozati javaslatot tettek le népszavazás elrendelése érdekében, amely által a nép döntene a jelenlegi köztársasági rendszer fentartása, vagy az alkotmányos királyság visszaállítása felett. A királyság

reintronálása alatt a volt uralkodó családnak restaurálását értik. A népszavazás időpontját és feltételeit utólag fogja a köztársasági elnök kitűzni.

Athén, július 4. (Rador.) A nemzetgyűlés elnökévé Vozikisz, a feloszlott kamarara volt elnökét választották.

A skót frontarcosok elhatározták, hogy nem küldenek delegátust Németországba

London, július 4. (Az Uj Kelet tud.) Senki nem vonja kétségbe, hogy a Prince of Wales, az angol trón rokonszenves várományosa nagy szeretetnek örvend az angol világbirodalomban. Talán éppen ennek a feltétlen rokonszenvennek tudatában kockáztatta meg Wales hercege feltűnéskeltő beszédét, amelyben együttműködésre szólította fel az angol és német frontarcosokat.

Ezzel a beszéddel a walesi herceg félremagyarázhatatlan német barátságról tett hitvallást, ugyanakkor pedig csökkentette kissé a személyét övező nimbuszt.

A németek nem sokáig kérték magu-

kat, hogy eleget tegyenek a walesi herceg barátságos meghívásának. Alig hangzott el a beszéd, néhány nappal később német frontarcos küldöttség érkezett az angol fővárosba. Két napig tartózkodtak a szigetországban, hátrahagyva meghívásukat az angol bajtársaknak.

Az angol frontarcosok komolyan szedelőzködni kezdtek, hogy visszaadják a németek látogatását. Ekkor következett a meglepetés. A vicekben fukarságukért annyiszor kigunyolt skótok kitétek magukért. A Daily Express értesülései szerint a skót frontarcosok 93 szavazattal

A danzigi szenátus náci-elnöke az összes ellenzéki köztisztviselők letartóztatását rendelte el

Letartóztatták a parlament volt elnökét is. Növekszik a lakosság elégedetlensége

Varsó, július 4. (Rador.) A rendőri hatóságok tegnap este számos letartóztatást eszközöltek Danzig szabad városban a köztisztviselők körében, akik az ellenzéki tisztviselők unióját alkotják. Ez a csoport ellenállást fejtett ki a danzigi szenátus által nemrég hozott gazdasági intézkedések-

kel szemben. Állítólag von Wnuck volt szenátort és a parlament volt elnökét szintén letartóztatták, amiért az unió munkálataiban részt vett. Wnuck nemrég lépett ki a nemzeti szocialista pártból. Egyébként a lakosság elégedetlensége növekvőben van a devalorizálás miatt.

Olvassa az UJ KELET-et

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE
IRTA: SCHÖN DEZSŐ (14)

Reb Szrulcse Rizsener felé csak úgy hullott az elismerés. A hívek bálványozták, a „kartársak“ rettegtek tőle s a keresztény világ is elismerte nagyságát. A mindennapi látogatók között egyre gyakrabban tűntek fel orosz főurak, akik szerették a rebet és tisztelték s legbensőbb ügyeikben tanácsát kérték. Nem is ment meglepésszámba, amikor Witganstein herceg, tábori marsall, aki gyakori vendég volt Ruzsinban és minden alkalommal mély hódolattal csókolta kezét a rebének, egy ízben felajánlotta neki ajándékkul a szomszéd városban lévő legszebb kastélyát és könyörgött neki, hogy költözzék oda.

Reb Szrulcse az elfogulatlanok szerint is kiváló elme volt, a legbonyolultabb dolgoknak azonnal a nyitját látta. Megjelenése imponáló, fejedelmi volt. Főúri életmódot folytatott és tudott bánni az emberekkel. „Kevés beszél — írja egyik keresztény látogatója — s ha mond valamit, szavai megszámlálhatatlanul cselekedete és mozdulata határozott és kiszámított. Pompás széken ül és úgy ruházkodik, mint valami orosz herceg. Asztalán a Zóhár könyve mindig nyitva fekszik. A pénzt, amit hívei hoznak, nem nézi meg. A pénz az asztalra kerül s egy gabbe különböző perselyekbe teszi azt. Sohse étkszik nyilvánosság előtt. Rajta kívül senki sem foglal helyet szobájában és senkit nem ültetnek le.“

Azonban a Sátán megirigyelte a zsidó fejedelem uralmát és elhatározta, hogy megkeseríti annak életét. És „amikor az angyalok kara sorba állott az Ur színe előtt, a Sátán is megjelent közöttük.“ Ruzsinban titkos ügynökök jelentek meg, gyakran bizottságok szálltak ki Pétervárról és jegyzőkönyvet vettek fel. Egyetlenegy esetben sem volt alkalom arra, hogy a caddikhoz hozzáférjenek, míg egy ostoba véletlen nem szolgáltatott nekik erre támpontot.

Ugy történt, hogy Dunajevitzben, a kámenetzi kormányzóban élt egy zsidó denunziáns, aki számtalan zsidó egzisztenciát romlásba vitt. Sok embert juttatott koldusbotra, még többet Szibériába. A zsidók el voltak keseredve és szaladtak a rebéhez. Történt pedig egyszer, hogy egy pénteki napon a besugó, szokásához híven elment a mikvébe, ahonnan nem jött többé haza. A családjá várt egész éjjel s amidőn reggel látta, hogy még mindig nem jött haza, értesítette a hatóságokat és megindult a nyomozás. Az erélyes nyomozásnak meg volt az eredménye, a mikve-kazán fenekén találtak rá a szénné égett besugóra.

A denunziánsnak a közeli Berdicsevből társai voltak, szintén hivatos besugók és ezek azt jelentették a hatóságoknak, hogy dunajevitz társukat a ruzsini rebe utasítására gyilkolták meg. A hatóságok ebből a feljelentésből azt következtették, hogy a zsidók királynak tekintik Reb Szrulcse Rizsener és halállal büntetik az árulót.

Csak erre várt az orosz kormány. Eppen ilyen alkalomra volt szüksége. Reb Szrulcse Rizsener — pár héttel azután, hogy lányát a koszovi rebe fia eljegyezte, — letartóztatták. Előbb a kámenetzi, majd a kiewi börtönben zárták el.

„Caddik nitpász beávon háddor“ — a caddikot a nemzedék büne miatt börtönözik be. A gettó feljajdult, mert a Messiásnak szenvednie kell. Megmozdult az oroszországi zsidóság és aranyhidat vert Kiewtől Moszkváig.

Huszonkét hónapig tartott a vizsgálat. Nem készítették ezidő alatt vádiratot, de nem is helyezték a rebét szabadlábra. A vádnak nem sikerült ezidő alatt egyetlen olyan bizonyítékot produkálni, amely a rebbe bűnössége mellett szólólt volna. Rabságának második esztendejében Miklós cár Kiewben járt és akkor maga elvezetette a „zsidó király“-t. „Nem csunya ember — mondta a cár kíséretének — csak a szeméi olyanok, mint egy ferradalmáré.“ Nem nehéz kitalálni, hogy egy ilyen, legfelsőbb helyről jött kijelentés után, milyen szörnyű kinokat kellett Reb Szrulcse Rizsenernek a börtönben kiállania. A rebe rabságáról legendák keltek szárnyra és a rebe kiszabadítása a zsidó nép ügye lett. A zsidók megmozgattak minden követ, számolták a napokat és várták a nagy pillanatot.

Huszonkét hónap után, purim másodnapján imádkozott a rebe és ima után kevésszámú hívének, kiket beengedtek a zárkába, magyarázta a zsolttár száztizenkilencedik versét. „Számim redáfumi“, hogy a világi népek fejedelmei üldöznek — chinám — az hiábavalóság, mert sem üldözéseikkel, sem azok következményeivel nem törődöm — „umidvárchá“ — de hogyha Jóisten, Te utasítottad őket erre, határozott céllal — „pachád libi“ — ettől már megremeg a szívem. — Ekkor belépett a kiewi kormányzó és kijelentette, hogy a vizsgálat során semmi bizonyíték nem merült fel, ami a rebe bűnössége mellett szólna, ezért a rebét szabadlábra helyezte.

A rebe nem fogadta kitörő ujjongással a szabadulás híreit. Szóra sem érdemesítette a kormányzót, hanem híveivel fordult és folytatta a magyarázatot: „szosz ánochi ál imrátechá“ — viszont, ha tényleg ez a Te

akarátod, mindent örömmel fogadok. Még a kiszabadulást is.

Vette kis tóratekeresét, mely nélkül sohse mozdult, átlépte a zárka küszöbét, visszafordult és mosolyogva mondta:

— A néphit szerint, ahol az ember egyszer megfordult, oda életében másodszer is el kell jönnie.

Reb Szrulcse Rizsener szabadlábra helyezése után a ruzsini udvar-kormány minisztertanácsra jött össze Kiewben. Határozni kell a további teendőkről. Tartani kellett attól, hogy az orosz kormány meggondolja a dolgot és újra bebörtönözteti a rebét. Egy vérvád kovácslása nem nagy gondot okozott volna a pétervári kormány-nak, az apparátus bőven tudott ilyet kohlolni. És ki tudja, ezek után talán Szibéria következik... A mérsékelt elemek amellet kardoskodtak, hogy a rebe Kiewbe költözzék, mások ellenették ezt. Bűn és vétek volna — mondták az utóbbiak — otthagyni egy ilyen pazar udvart és a periferiára költözködni, ahol mindent előlről kell kezdeni. A rebe ajánlatára sorsot huztak és a sors Kisenevre esett.

A rebe csakugyan Kisenevre költözött. De még jóformán el sem helyezkedett, amikor titkos kurir újabb hírt hozott, amely arról szólott, hogy Bobrikov, a kiewi kormányzó emlékiratot terjesztett a cár elé, melyben kéri a rebének Szibériába való deportálását. A rebe biztosra vette, hogy Péterváron a javaslatot minden habozás nélkül jóváhagyják. Ezért szűkebb környezetével együtt elhatározta, hogy minél előbb megszökik Oroszországból.

Ugy a rebe, mint szűkebb vezérkara tudták, hogy a szökés milyen veszéllyel jár. Tudták, hogy ha a szökés nem sikerül, a legjobb esetben, ha nem is halált, de örök Szibériát jelent. De biztak egyrészt a caddik érdemeiben, másrészt a rendelkezésre álló milliókban és elhatározták magukat a veszélyes lépésre.

A szökés sikerült. Reb Szrulcse Rizsener Jasiban telepedett meg. Pár hét múlva, amikor megtudta, hogy a kisenevi kormányzó ismeri tartózkodási helyét, sőt már hivatalosan is kérte kiadatását a román kormánytól, elhagyta Jasit és Suceavánál átszökött a román határon és osztrák területre lépett.

Titokban, bujdosva, éjszakának idején érkezett meg Reb Szrulcse Rizsener Koszovba. Két gabbe-ja volt vele, ezek nem akarták tőle semmi szin alatt elszakadni. Reb Chájeml Koszover házában, ahol násza és lányának vőlegénye élt, biztonságban érezte magát és kiphihente az utóbbi hetek átélt izgalmait és fáradalmait.

Pár nap múlva gondolkodni kezdtek a caddik további sorsa felől. Reb Chájeml Koszover Maramureszt ajánlotta nászának. Ez a félreeső zug, mely se nem Magyarország, se nem Erdély, biztos menedékkül szolgálhatna. Bizott a maramuresi hatóságok jóindulatában s mindenekelőtt: Reb Smil Zánvel, a maramuresi zsidó nábob kitűnő összeköttetéseiben.

Néhány tanácskozásban átvirrasztott éjszaka után elhatározták, hogy Reb Szrulcse Rizsener, „a bujdosó zsidó király“ a maramuresgyei Borsán fog megtelepedni.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Koszov fejedelmi vendége fáradt volt. Megtörte a börtön, az állandó izgalmak kimerítették és rettegésben tartotta Miklós cár személyes haragjának tudata. Az első napokban megtörtént vele az, amire életében még sohasem volt példa: szemmelláthatóan elcsiggedt és elvesztette fölünyes önbizalmát.

Reb Chájeml Koszover tele volt részvétellel vendége iránt. Minden törekvése arra irányult, hogy vendégét megnyugtassa. Derűs színekkel esetelte előtte a borsai letelepedés jó kilátásait. Rámutatott Reb Mechele, Bál Sém unokájának az esetére, akit a dunajevitz ügyből kifolyólag Reb Szrulcse Rizsenerrel együtt bebörtönözték és miután Oroszországból megszökött, Magyarországon telepedett le, a sárosgyepei Kurima községben, ahol a hatóságok jóindulattal kezelik ügyét.

Reb Smil Zánvel Káhn, maramuresi zsidó nábob nem egyedül jött, magával hozta vejét, a fiatal Reb Jidele Modern is. Reb Jidele Modern messzi földön híres talmudtudós volt, akit a koszovi rebe is nagybecsült. „Velem jössz Koszovba — mondta vejének Reb Smil Zánvel, amikor a koszovi rebe levelét megkapta — mert a sorok közül úgy veszem észre, hogy nagyon fontos az az ügy, melyért a rebe magához kéret.“

Amikor a sigheteri Reb Smil Zánvel Koszovba jött, a ruzsini caddik valamennyire megnyugodott. Reb Smil Zánvel és veje őszintén és meggyőzően beszéltek. A végén még esküvel is bizonyították, hogy Maramuresig nem juthat el az orosz cár bosszúja.

Reb Chájeml Koszover legnagyobb gondja azonban mégis a gyermekek esküvőjének kérdése volt. Ezt kellett legelőbb eldönteni.

— Mendele már elmúlt tizennégy éves — duruzsolt minden nap férje fülebe a rebec. Amíg nászunk ott

volt és nem beszélhettünk vele, számoltuk a napokat és vártuk kiszabadulását. Most azonban megsegített Isten és a „mechitn“ nálunk van — határozunk kell.

— Összeszorul a szívem a fájdalomtól, valahányszor ránézek — eszedett Reb Chájeml feleségének. Fáradt és megtört, hogyan szólhatnék neki?

— A világ sora nem állhat meg azért — mondta ki a rebec az utolsó szót. Egyébként a mechitn olyan okos, mint egy angyal, csak szólni kell neki és ő megtalálja a módját.

Péntek este, kiddus után, amikor egymás mellé került a két caddik, megszólalt Reb Chájeml:

— Kiddus közben megjelent előttem Mirjámnny arca. Arra gondoltam, hogy Mendele fiannak három kitűnő tulajdonsága van. Először is az apám nevét viseli és bizom Istenben, hogy olyan caddik lesz, mint ő volt. Másodsor, előrehaladott koromban született, hogy megszépítse öregségem napjait. Harmadsor — —

— Megtartjuk az esküvőt — fejezte be halkan Reb Szrulcse. Később még hozzá tette:

— Üzenünk Kisenevre.

Mendele esküvője el lett határozva.

Vacsora alatt Reb Chájeml jóízűen evett. De rögtön észrevette, hogy Reb Szrulcse hozzá sem nyult az ételhez.

— Miért nem eszik, mechitn? — kérdezte Reb Chájeml.

— Mielőtt a világra jöttünk — válaszolta Reb Szrulcse — világos és félremagyarázhatatlan megállapodást kötöttünk testünkkel. A megállapodás abból indult ki, hogy csak olyképpen jöhet létre közöttünk a parit, ha a test megelégszik a legkisebb adag ételszükséglettel. A minimálisok. A megállapodás létrejött és testünk most ragaszkodik a feltételekhez.

Reb Chájeml letette a kanalat és ő sem nyult többé ételhez.

— Miért nem eszik, mechitn? — kérdezte most már Reb Szrulcse — a maga teste is kötelezettségeket vállalt, mielőtt a világra jött?

— Azt éppen nem — adta vissza Reb Chájeml. Mi annyit szoktunk enni, amennyire a testnek éppen szüksége van. Csakhogy most megvilágosodott előttem olyasvalami, amit eddig nem értettem meg: péntek este, amikor a zsidó ember két békeangyal kíséretében hazajön a templomból, szívélyes fogadtatásban részesíti vele jött vendégeit. „Sulajm áléchem, málaché hásurész“ — hozott Isten, drága angyalok — mondja a zsidó és sugárzik az arca az örömtől és boldogságtól. Kimondhatatlanul örvend a mennyei vendégeknek. De az angyalok nem érnek rá, hogy rendesen körülnézzenek, mire a vendéglátó gazda máris rázendít: „Cészchem lesulajm“ — no, Isten veletek, kedves vendégeim, hát a legközelebbi viszontlátásra. Sohse érttem: miért küldi el az ember rögtön az angyalokat, miért nem tartja őket magánál legalább vacsora utánig. De most már értem a dolgot: az ember nem bír hozzányulni az ételhez, ha angyalok ülnek mellette, akik egyáltalán nem esznek... A Rizsener elérte a finom célzást és hozzáfogott az evésnek. Vacsora után Reb Szrulcse arra kérte Mendelét, hogy vezesse be azt a szadagórai zsidót, aki üzenetet hozott számára. Mendele bevezette a szadagórai zsidót, egy gyűrött, falusi kocsmáros, aki félszegen állott meg az asztalnál.

— A szadagórai báró küldött — adta elő küldetésének okát. Kéri, hogy a caddik jöjjön oda... Garantiálja, hogy a rebecnek nem lesz bántódása... Nagy ur a szadagórai báró — tette hozzá elfogódottan.

— Rosszul megy a bárónak? — kérdezte Reb Szrulcse.

— El van adósodva — válaszolta a szadagórai zsidó.

— Honnan tudja a báró, hogy itt vagyok?

— En mondtam meg neki... En jót akartam... Ott voltam Szucsavában, amikor Nuszen Simen a rebét áthozta osztrák földre... A rebe megígérte neki, hogy ezért a tettért a tulvilág üdvében fog részesülni.

A báró titokban tartja, senki sem tud róla...

A két caddik összenézett. Intettek a zsidónak, hogy mehet. Mendele kikísérte. A két caddik egymás szeméből olvasta ki, hogy döntő fordulathoz érkezett Reb Szrulcse Rizsener ügye. A Mindenható úgy akarja, hogy most már minden jóra forduljon s gyors egymásutánban irányítja a rebe további sorsát, amíg biztos révbe nem jut.

Vasárnap reggel Reb Szrulcse Rizsener elindult Szadagórába. Néhány nap múlva üzenet jött onnan Koszovba: Reb Szrulcse üzent, hogy Szadagóran telepszik le és közölte az esküvő időpontját. Kérte nászát, hogy a következő szombatra jöjjön családostul Szadagórába, mert úgy szeretné, ha a vőlegény ott járulna szokásosan a tóra elé.

A koszovi udvar csomagolt. Szadagórába indultak szombatra, hogy onnan Kisenevre menjenek, ahol Mendele esküvőjét fogják megtartani — a menyasszony apja nélkül...

Azon a szombaton valósággal rengett a föld Szadagórában. Özönlöttek a hívek Oroszországból, Galiciából, Bukovinából, Moldovából és Maramuresből. Ötvenezernél több ember sereglett össze a bukovinai kis faluban: egy Reb Szrulcse Rizsener, mint Reb Chájeml Koszover hívei. Husztól Kiewig és Stefanestől Lembergig minden valamire való chaszid ott volt. Látni akarták mindannyian a ruzsini caddik átszellemült szenvedő arcát és szemtanúi akartak lenni annak a nagy pillanatnak, amikor a vőlegény a tóra elé járul.

(Folytatjuk.)

— Japán július...
rületeknek felt...
Londonból jelentik...
távirata szerint a...
főparancsnoka fig...
zett a csáchári kor...
vetelte, hogy a kat...
feltétlenül fejezzék...
ben katonai megtor...
nek.

— A galíciai és...
eerdményei. Krak...
galiciában várakoz...
el az idej sékelako...
nem fejeződött be...
azonban máris tulh...
jelentés szerint Cs...
keit adtak el eddig...
ben. A csehszlovák...
resszui delegátus...
Tavaly 9 delegátus...
még itt sem fejezte...
hiányzanak még a...
hatólag legalább 25...
tatni a végeredmén...
vákiai cionizmus t...

— Étvágytalan...
gasztrikus lázmal...
renyheségnél, anya...
kiütésnél és bőrv...
„Ferenc József“ k...
gyomor és a belek...
ja a testet a felgyüle...

— Teljes egészébe...
belső létezőt. Be...
millió dináros bels...
munkák céljaira ves...
lejegyezték.

— Nyilatkozat...
Ur! Kérem alábbi h...
közlését: Egyes...
olyan hiradás jelent...
nagy halottja, Ghit...
Beius állomásra vá...
lapokat árusító rika...
tem és elégettem vo...
én Beiusban soha n...
lapokat el sem éret...
tikai ellenfeleim hel...
lenem ez a tendenc...
lius 2. Kiváló tisztel...
cluj ügyvéd.

— Chain Bacom...
aki a múlt héten s...
imáhaban nagy si...
ten szombaton a B...
fog imádkozni.

— Talmud-előadá...
egyelt ezuton értes...
bat délután 4/5 óra...
kiváló talmudtudós...
mában Talmud előad...

— A clujji magy...
ban. Tudósítónk j...
ház nézi végig a c...
mely igazi békebeli...
sza a hallgatóság...
operettéktől a klassz...
ház kóstolót. En és...
virág. Cigányzerele...
névér — mind-mind...
melyekben ritkán ve...
zónság nem is mar...
előadásáért. Kovács...
se és az előre jelze...
tartják ébren az é...
iránt még arra a p...
Brasovban marad...
Helly, Stefanides Il...
la, Tompa Sándor, j...
mennyien a közönsé...

— Michail Soloc...
Michail Solochow k...
a Pugacsevek, Szt...
Tizennégyéves kor...
háboruban, majd o...
„A csendes Dcn“ o...
dél egő színeivel fes...
lis életét, Grigorij...
reimét — majd m...
a háboruba. Forr...
történelem. „A cse...
ben új szereplők lé...
sorsok alamerülnek...
lyüket, hogy azután...
két főhős: Eumcsuk...
az első nagy regén...
kásáról. Eredeti k...
pédányban fogvott...
kulturayelvére lef...
könyvkiadásnak má...
diszes vászonkötésbe...
kereskedésben, vagy

Atuk a napokat és megsegített Isten munkát kell. ...

azért — mondoték — a mechtanálni kell neki és ő

kor egymás mellé Chájeml:

löttem Mirjámnyu fiamnak három kispám nevét viseli és ...

szava. ...

— kérdezte Reb

— válaszolta Reb ...

— kérdezte Reb ...

— kérdezte most ...

za Reb Chájeml. Mi ...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

HIREK

Japán július 10-éig a császári kínai területeknek feltétlen kiűztését követeli. Londonból jelentik: A British United Press távirata szerint a japán Kwantung-hadsereg főparancsnoka figyelmeztető közlést intézett a császári kormányhoz, amelyben követelte, hogy a katonai kiűrtést július 10-ig feltétlenül fejezzék be, mert ellenkező esetben katonai megtorló intézkedések következnek.

A galíciai és csehszlovákiai sékelakció eredményei. Krakóból jelentik: Nyugat-galiciában várakozáson felüli eredményt ért el az ideai sékelakció. Az akció ugyan még nem fejeződött be, az eladott sékelek száma azonban máris tuhaladja a 40 ezret. Prágai jelentés szerint Csehszlovákiában 20,000 sékelt adtak el eddig a tavalyi 12 ezerrel szemben. A csehszlovákiai cionisták így 11 kongresszusi delegátus választására jogosultak. Tavaly 9 delegátusuk volt csupán. Az akciót még itt sem fejezték be és több helységről hiányzanak még az elszámolások. Előreláthatólag legalább 25 ezer sékelt fog kimutatni a végeredmény, ami rekord a csehszlovákiai cionizmus történetében.

Etvágytalanságnál, gyomorhurutnál, gasztrikus láznál, bélrekedésnél, emésztési renyhéségnél, anyagcsere-zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.

Teljes egészében lejegyezték a jogszólás belső felcserélt. Belgrádból jelentik: A száz millió dináros belső kölcsönt, amelyet közmunkák céljaira vesznek fel, teljes egészében lejegyezték.

Nyilatkozat, Igen tisztelt Főszerkesztő Ur! Kérem alábbi helyreigazító nyilatkozatom közlését: Egyes erdélyi magyar lapokban olyan híradás jelent meg, hogy én az ország nagy halottja, Ghița Crisan temetése után Beius állomáson várakozva, az ott magyar lapokat árusító riancsoktól a lapokat elvettem és elegettem volna. Az igazság az, hogy én Beiusban soha nem voltam, így tehát a lapokat el sem égethettem. Lehet, hogy politikai ellenfeleim helyezték el a lapokban elilemem ezt a tendenciózus hírt. Cluj, 1935. július 2. Kiváló tisztelettel: Dr. Moldovan Valer, cluj: ügyvéd.

Chaim Bacom, berlini menekült kántor, aki a múlt héten szombaton a Poale Cedek imaházban nagy sikerrel imádkozott, e héten szombaton a Beth Abraham imaházban fog imádkozni.

Talmud-előadás. A „Machsika Thora” egyesület ezton értesíti t. tagjait, hogy szombat délután 1/2 órakor Róth Menachem, isai kiváló talmudtudós a Sasz Chevra templomában Talmud előadást tart.

A clujai magyar színház sikere Brasovban. Tudósítónk jelenti: Estéről-estére telt ház nézi végig a clujai társulat előadásait, mely igazi békebeli hangulatot varázsol vissza a hallgatóság körébe. A modern jazz operettekől a klasszikus operettig ad a színház kóstolót. En és a kisöcsém, Viki. Vadvirág. Cigányzseralem. Mosoly országa. De-nevér — mind-mind olyan előadások voltak, melyekben ritkán van részünk. A brasovi közönség nem is marad háltalan a színház jó előadásáért. Kovács György vendégszereplése és az előre jelzett szabadtéri előadások tartják ébren az érdeklődést az előadások iránt még arra a pár napra, míg a társulat Brasovban marad. Solymosán Magda, Hinz Helly, Stefanidesz Ili, Gábor Mara, Tompa Béla, Tompa Sándor, Jenei János, Inász, valamennyien a közönség kedvencei. F. L.

Michail Solochow: A csendes Don. Michail Solochow kozák családból származik, a Pugacsevek, Sztyenka Rázinok fajtájából. Tízennégy éves korában résztvesz a világ-háboruban, majd országa belső harcaiban. „A csendes Don” c. világhírű regényében a dél égi színeivel festi a kozákok patriarchális életét, Grigorij és Akszinja perzselő szerelmét — majd minden alakjával belelovagol a háborúba. Forr, vajudik az idő, érik a történelem. „A csendes Don” második részében új szereplők lépnek előtérbe: az egyéni sorsok alamerülnek, tömegek veszik át a helyüket, hogy azután közülük is kinőjön a két főhős: Euncsuk és Anna. „A csendes Don” az első nagy regény Oroszország átalakulásáról. Eredeti kiadása 1 millió 200 ezer példányban fogyott el. Azóta a világ minden kultúrnyelvére lefordították. Az Epocsa könyvkiadónak második könyve. 308 lapon, díszes vászonkötésben 129.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj.

Pöstyén-fürdő (Csehszlovákia) Egyedülálló fürdőkezelés a 67° C hőforrásban. Iszaptermék, mondén fürdőélet, napfürdő thermal-strandfürdő. Igen előnyös átalánykurák. Prospektus és felvilágosítás, devizabeszerezést illetőleg is: Pöstyén-iroda. Mr. P. L. Singer, Timisoara II., Str. Saguna 8. Telefon 13-54.

Az osztrák államtanács megszavazta a Habsburgok visszatérésének jogát Ausztriába Visszaadják az elkobzott Habsburg-vagyoni

Bécs, július 4. Az államtanácsban, amely egyik a négy korporatív kamarának, törvényjavaslatot terjesztettek be, amely hatálytalanná teszi azokat a törvényeket, amelyek megtiltják a volt Habsburg-család tagjainak Ausztriában való tartózkodását és vagyonuk elkobzását rendelik el. A javaslat kedvező elbírálást kapott az államtanács illetékes bizottságánál, úgy, hogy a javaslat keresztülvitele sikerrel kecsegtet. A Habsburg-törvényt módosító új törvény rövidesen életbe is fog lépni. A hivatalos Reichspost történelmi nevezettségűnek tartja az államtanács tegnapi ülését, amelyen a Habsburg elleni 1919-ban hozott törvények hatálytalanná tették a gyűlés lelkesedését, mikor a javaslatot be-terjesztették.

London, július 4. (Rador.) A Reuter brüsszeli tudósítója megintertvujolta Habsburg Ottó herceget, aki beismerte, hogy tárgyalások vannak folyamatban a Habsburgoknak Ausztriában való restaurálása ügyében, de nem fog visszatérni Bécsbe, csak az összes érdekelt felek hozzájárulásával.

A központi rendőrség előtt történt halálos gúvólas a hadbírószág előtt. Mult év november 3-ikán történt, hogy egy katonai teherautó a cluj központi rendőrség előtt elütötte Cioc Ludovic, Frata községbeli parasztot, aki olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy még a helyszínen meghalt. Az autó vezetőjét, Málágiceanu Gheorghe katonát, aki a hármás utászoknál teljesített szolgálatot, hadbírószág elé állították gondatlanságból okozott emberölésért. Tegnap foglalkozott az ügygel a clujai hadbírószág Buiculescu tanácsa. A perbeszédék elhangzása után egy évi börtönrre ítélte a hadbírószág Málágiceanut.

A bal- és jobboldal július 14-iki tüntetéseitől tartanak Franciaországban. Párizsból jelentik: A francia belpolitikai helyzet miatt az értéktözsde hangulata nyomott. Tartanak a nemzeti ünnepeken rendezendő bal- és jobboldali tüntető demonstrációktól és agódnak amiatt is, hogy újra kisért a baloldali kartell feleledésének lehetősége.

Földregés volt Argentínában. Buenos-Airesből jelentik: Lapoma környékén földrengést észleltek. A lakosság pánikszzerűen menekült.

Allamosítják a fegyvergyártást Spanyolországban. Madridból jelentik: A spanyol coriez megszavazta a fegyver- és hadianyaggyárak államosítását elrendelő törvényjavaslatot. Gil Robles hadügyminiszter ma betérjeszette a sorozási reformtörvény tervezetét és egy másik javaslatot, amely újabb katonai akadémia alapítását teszi lehetővé.

Ingyen PETROL-gázfűtőt Nem fűstöl, 1 lit. PETROL 8 órát ég Teljes garancia! Moskovits & Comp. CLUJ (Főpostával szemben)

A szenvedő, beteg nőket reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz 2-3 óra alatt könnyű, lágy béltüreléshez segíti és ezáltal igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Georgescu ezredes lakásán is házkutatást tartottak. Tudósítónk jelenti: Ismeretes, hogy a semmitűzők, mely most kezdte el a Sk...-ügyben vádolt Chikoski tábornok ügyében a tárgyalást, reedetletet adott ki annak megállapítására, hogy Boila Romulus milyen szerepet vitt a panamában. Ebben az ügyben, mint jelentettük, Stănescu bucaresti vizsgálóbíró Clujon is vizsgálatot folytatott le és Lőrinczy Mózes jelenlétében, két pénztárcájánál házkutatást tartott. A vizsgálat nem vezetett eredményre. Ugyanakkor a semmitűzők vizsgálatot vezetett Georgescu ezredes ellen is, ezinek lakásán tegnap házkutatást tartottak. A házkutatás eredményét még nem hozták nyilvánosságra.

Rövid hírek mindenünnen. A Vezuv az éjszaka folyamán erupciós működésbe kezdett. Földalatti moraj kíséretében hatalmas mennyiségű láva tört ki minden irányban a kráterből. — Moszkvai jelentés szerint 1935 első felében az orosz gépipar 48.692 traktort és 43.206 teherautót gyártott. — A Rhone völgyében az ideai szokatlan hőségek következtében nagyobb hóolvadások hatalmas áradásokat okoztak. Több község el van zárva a külvilágtól. Az áradat gátakat szakított át és hidakat sodort el. — Párizs nyugati elővárosában egy családi villa ismeretlen okokból, robbanás következtében összeomlott. Az omladék alól egy éltveszélyes sebesültet sikerült kiásni.

Napszúrás, égésesek bőrvizketegség és bőrküritések ellen: Unquendum Obermeyer (Vilja Ceme) Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Ne felejtse el... hogy a milliós nyeremények legtöbbjét postai uton rendelt sorsjegyek nyerték. Rendeljen tehát azonnal sorsjegyet a Banca Ilescu S. A. Cluj-nál

NYILTTÉR *) Vasárnap, június hó 30-án összeült a Mizrach-i-szervezet Leichter Márton elnök-ből, Traubkatz Salamon, dr. Kratz Herman (Sighet), Scheiner Benjámín (Viseu), és Schwartz Adolf (Carei) tagokból álló fegyelmi bírósága és a következő ítéletet hozta: A fegyelmi bizottság beigazoltak vette hogy Stern Ábrahám, ifj. Stern Emil Sighet, Mihály Aladár és Marmorstein Jichák (Oradea) mizrach-i szervezeti tagok résztvettek a Mizrachit rágalmazó pamflettek kiadásában és terjesztésében. Tekintetbevéve a pamflettek terjesztésének, a szervezetre gyakorolt káros hatását, valamint megállapítván, hogy ezen brosurák terjesztése tisztán egyéni érdekekből és a szervezet presztizsének aláásása céljából történt, bűnösnek mondja ki fentnevezett tagokat és ezért, figyelembe véve, azon körülményt, hogy ez az első vétségüket képezi, mindegyiket a szervezetből háromhavi kizárással itéli, azzal, hogy amennyiben a jövőben hasonló cselekményeket követnének el, úgy ezen tettük, a szervezetből örökre való kizárásukat fogja maga után vonni.

A. B. H. Hamizrachí Erdélyrészi Központjának Fegyelmi Bírósága

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Stefan Zweig: Stuart Mária. Van-e szebb a világon, mint egy aranykoronával ékesített, gyönyörű női fej? Van-e szőnyűbb jelenet, mint amikor hóhérbárd zuhánása gördít ezt a királyi főt a fűrészpóros kosárba? Stefan Zweig ezt a királyi nőt, a legtragikusabb női sorsot festi meg ebben a legújabb grandiózus regényében. Feszi? Nem! Ennél többet tesz. Eltérte kelti. Szemünk előtt nő nagyra, formáldók királyi nőt, látjuk a szerelem virágoskertjét kinyitni szívében. Izgatottan figyeljük az ellentét, a vetélkedés elhatárolását Anglia hatalmas királynője, Erzsébet és Stuart Mária között és amint egyre mélyül a szakadék kettőjük között, szinte halljuk a tragikus vég lassu, de biztos, csoszogó közeledését. Nemcsak az ír Stefan Zweiget látjuk ebben a könyvében. Történetírás is ez a regény. Minden adata hiteles. Stefan Zweignek ez a legújabb remekműve „Stuart Mária” Rózsavölgyi kiadásában, valójában előszóval luxuskötésben, 21 páratlanul szép és értékes képmelléklettel, 350 lapon, nagy alakban, gyönyörű papíron és nyomással, díszes egészvászonkötésben 264.— lei minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Rózsavölgyi kiadvány teljes jegyzékét.

ÉSZNHÁZ-FILM MŰVÉSZET A ROYAL MOZGÓ MÜSORA: Ma két szenzációs sláger egy 15 vagy 20 lejes helyéért: I. Ciulita. Izgalmas, különleges film, mely bemutatja a világhírű bikaviadalokat is. Fősz: Georg Raft, Adolphe Menjou. Erdélyi premier. II. Amok. Stefan Zweig műve után. Fősz: Marcelle Chantal, Inkisinnoff, Ioan Ionel. Előadások kezdete: Ciulita: 3, 6, 9 óra. Amok: 1/25, 1/28, 1/11 órakor.

Az OPERA MOZGÓ MÜSORA: Ma, pénteken: A szerelem korbácsa. Fő szerepben Charles Laughton Csütörtök-től: Dr. Mabuse végredelele. Izgalmas bűnügyi történet, tele szenzációs kalandokkal. Főszerepekben: Beregi Oszkár, Gustav Diessel és Camilla Spira. Jön: MAMBA!

SZINKÖR MOZGÓ MÜSORA: (A leghűvösebb nyári mozgó) Szerda, csütörtök, péntek: Zoia örökbecsü regénye: NANA. Főszereplők: Anna Sten, Lionel Atwill. Előtte: Pompás kiégésítő műsor. Helyárak: 10 és 17 lej.

EDISON MOZGÓ MÜSORA: Két filmsoda: I. Egy szép asszony regénye. A szenvedélyes szerelem filmje. Lil Dagher, H. Reimann. II. Az éjszaka lovagjai. Harry Frank-ka. Helyárak: 7 és 10 lej. Előadások kezdete: 3, 6, 9 órakor.

UJ KELET Legújabb hírek

A kölcsönös segélynyújtási egyezmények állottak Beck berlini tanácskozásainak központjában

Az angol minisztertanács olaszellenes álláspontot hangsúlyozott ki egy olasz-abesszin háboru esetére

Anglia elzárja a Szezi-csatornát és bojkott alá veszi Olaszországot, ha háborút indít Abesszinia ellen? Abesszinia feltétel nélkül aláveti magát a döntőbíró ítéletének. Oriási arányokat kezdenek ölteni az olasz csapat szállítások Afrikába. Angliában szép eredményeket várnak Titulescu tárgyalásaitól

„A nemzetközi helyzet igen komoly”

Berlin, július 4. (Rador.) Beck lengyel külügyminiszter tegnap eszmecserét folytatott von Neurath német birodalmi külügyminiszterrel és két óráig beszélgetést Hitler br cellárral. A kancellár dezsónét adott a lengyel külügyminiszter tiszteletére, amelyen a kormány több tagja megjelent.

A Temps Beck lengyel külügyminiszter berlini látogatásával kapcsolatban rámutat arra a lengyel törekvésre, hogy elhárítsák azt a veszedelemet, hogy a kölcsönös segélynyújtási egyezményekből kifolyólag Lengyelország hadszíntérré váljék. Ezért igyekeznek arra, hogy új egyensúlyi helyzet megteremtését tegyék lehetővé, ami azután nagyobb biztonságot nyújtana. A lap hozzátéveszi, hogy a lengyel politika nehezen egyeztethető össze a francia-lengyel szövetségből adódó lengyel kötelezettségekkel.

A Petit Journal azt írja Beck berlini látogatásával kapcsolatban, hogy ott inkább arról a szerepről beszélnek, amit Lengyelország játszhatna a francia-német kapcsolatok közeledésének létrehozása ügyében.

A Völkischer Beobachter Beck látogatását kommentálva, így ír: Ez a látogatás mindenestre hozzá fog járulni a Lengyelország és Németország közti kapcsolatok újabb konszolidálásához. A Berliner Börsenzeitung szerint a német és lengyel kormányok intenciói azonosak és céljuk minden elkülvitítés elkerülésével a népek általános megegyezését létrehozni.

A Gazeta Polska, a lengyel kormány hivatalos lapja, berlini tudósítójától a következő cikket közli: „Beck és Hitler találkozója folyamán nemcsak a két országot érintő kérdések, hanem szélesebb körű problémák is megvitatásra kerültek. A kancellár kifejezte mély szomorúságát, amit Pilsudski marsall halála okozott, amennyiben legforróbb óhaja volt a marsallal találkozni. A birodalmi kormány azt hiszi, hogy a legméltóbb kegyelet, amit a nagy halott emlékének hozhat, a lengyel-német kapcsolatok folytatása az ő általa mutatott úton, mindkét nemzet érdekében. Beck kijelentette, hogy el van határozva megválasztani a marsall politikai végrendeletét minden téren. A lengyel kormány nem lát semmilyen okot arra, hogy a lengyel-német kapcsolatokat megmarassza, sőt örömmel állapítja meg azok kiépülését, mikor a kancellár a normalizálás lehetőségeiről beszélt.”

Titulescu londoni tárgyalásai

London, július 4. (Rador.) Titulescu tegnap Sir Samuel Hoare angol külügyminiszterhez volt hivatalos dezsóné, Neville Chamberlain pénzügyminiszterrel együtt. Tegnap délután a román külügyminiszter a londoni lengyel nagykövet, Raczyński látogatását fogadta, majd tanácskozásokat folytatott Edenel és Sir John Simon volt külügy, jelenleg külügyminiszterrel.

Az angol sajtó továbbra is foglalkoztatja Titulescu látogatása. A lapok hangsúlyozzák a látogatás nagy fontosságát, a román külügyminiszter elnyújt és egyhangúlag szép eredményeket várnak a napirenden levő problémákat illetően.

Egyidejű genfi jelentés szerint a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben nem hiszik, hogy a dunai konferencia ősz előtt összehívjon.

Olaszországot semmi sem téríti el háború eljáratól

London, július 4. (Rador.) A tegnapi minisztertanács úgy döntött, hogy a Népszövetség autoritását fokozott mértékben támogatni fogja az olasz-abesszin háború

ügyében. A határozatra a kormányt Eden római látogatásának sikere és az olasz katonai előkészületek fokozása készítette.

A kormánynak az a véleménye, hogy a nemzetközi helyzet igen komoly.

A kabinet politikáját a népszövetségi ligák által rendezett békeképzés eredménye vezeti, amely hatalmas többséggel a Genffel való együttműködés mellett döntött. A kormány fél, hogy sok szavazatot veszítene, ha nem hozna ilyenértelmeű határozatot. Másrészt azt hiszi, hogy a kollektív biztonság elvére bízva magát, a kormány igyekezni fog nyilvánítani, hogy hi marad a londoni és stressai egyezményekhez.

Hágai jelentés szerint Scheveningenben az olasz-abessziniai döntőbíró több napos felkészítés után ma újra folytatta az ual-ali események nyomán lámaót vizsály ésélet-kérdéseinek megvitatását. Mindkét részről újabb szakértők kapcsolódtak be a munkába.

A genfi lapok közlései szerint Abesszinia részéről hivatalosan is kinyilatkoztatták, hogy teljes mértékben elfogadják és végrehajtják a Scheveningenben folyó döntőbírókodási tárgyalások lezárásakor hozandó ítéletet.

Ezidőszent Olaszország hasonló irányú nyilatkozata még hiányzik.

A Press Association közli, hogy Clark párizsi angol nagykövet naponta megjelenik a Quai d'Orsayn a tárgyalás olasz-abessziniai vizsály alakulásával kapcsolatos diplomáciai előterjesztések előkészítéséről.

Roma, július 4. (Rador.) Az olasz tenger-nagyok bizottsága, amit rendkívüli ülésre hívtak össze, a lapok szerint az olasz-abesszin vizsályal és általában a nemzetközi helyzettel foglalkozott. Egyidejű nápolyi jelentés szerint a Keletafrikába irányított csapatok behajózása fokozott iramban történik. A Celio hajó 590 tüzérségi lövegű és hadianyaggal is megrakodott. Két batalion tartalékos katonával készen, hogy Eritreába menjen. Cagliariából holnapra újabb 300, Degasi-ból 900 katonát várnak, akiket szintén utának indítanak Keletafrikába.

A Miraglia repülőgép anyahajó a genfi rajit veszi fel a tengerre, amelyeket Massanaba irányítanak.

Vérül a Dalmazia és Fricipeassa hajók tövüdesen utnak indulnak 1700 hídászkacónával. A Pollenza teherhajó elhagyta a kikötőt katonákkal és hadianyaggal megterhelve. A hajó kiköt Cagliarinál, ahol 150 katonát és nagyszámu számarat vesz fel.

Egyébként a Giornale d'Italia és a Tribuna azt a követelést támasztják, hogy Abesszinia töröltessék a népszövetségi tagállamok sorából. Egyidejűleg a milánói Corriera della Sera az egyiptomi Alexandriából táviratot közöl, mely cáfolja azt a hírt, hogy Ibn Saud hedzsászi király ne maradjon semleges az olasz-abessziniai háború esetére és Abesszinia oldalára állana. Ugyancsak a Corriera della Sera szerint a Szezi-csatorna elzárása és az esetleges angol bojkott sem fogják Olaszországot eltéríteni szándékaitól.

A lap közli ezt az értesülést, hogy az angol kormány és a közvélemény nem egységes a vizsályal kapcsolatban követendő további politika tekintetében.

A Messagero azt hangoztatja, hogy Olaszországnak az olasz-abessziniai vizsályban nem terület és nem diplomáciai elégtétel kell, hanem keletafrikai gyarmatai biztonságának biztosítása.

Párizs, július 4. Abesszinia londoni követe

házából Marseillebe érkezett. Kijelentette, hogy nem kapott különlegesebb feladatot, mint hogy továbbra is ápolja a jóviszonyt Angliával.

Franciaország és Japán nem mond le a tengeraltjárókról

London, július 4. Az alsóház mai ülésén kormányrésztől is megerősítést nyert a tengerészeti tárgyalásokon is hangoztatott azon német felfogás, hogy hajlandók teljesen lemondani a tengeraltjárókról, ha ehhez a tengerészeti főhatalmak megegyezésben hozzájárulnak. Anglia diplomáciai uton érdeklődött az ajánlat tekintetében a washingtoni és londoni flottaegyezményeket aláírt ha-

Nyugdíjba sem mehet az a kisebb-ségi tisztviselő, aki nem tud románul

Bucuresti, július 4. A kormánynak azon intézkedései következtében, amelyeket azon tisztviselő ellen foganatosított, akik nem sajtóították el még eddig sem a román nyelvet, hogy a törvény szigora alól mentesüljenek, e tisztviselő betegsége kifogásával nyugdíjaztatják magukat. E tisztviselő a nyugdíjtörvény 14-ik szakasza értelmében orvosi bizonyítványt terjesztettek be, amelyek nagyszámban érkeznek a

talmak kormányainál. Franciaország és Japán válasza kedvezőtlenek. E két hatalom nem mond le a tengeraltjárókról.

Az Information londoni értesülése szerint angol hivatalos körökben nem tartják kizártnak, hogy Franciaország közelebből tengerészeti szakértőket küld Londonba a tengerészeti tárgyalásoknak angol szakértőkkel együttműködésben történő előkészítésére.

Berlinben a francia-német közvetlen tárgyalások hírével kapcsolatban a Deutsche Allgemeine Zeitung rámutat arra, hogy Németország minden szomszédjával jóviszonyban kíván élni s ha a viszony még nem állana fenn, kezdeményezéssel is biztosítani igyekszik létrejöttét.

Sztojadinovic augusztusban utazik Párizsba

Belgrád, július 4. (Rador.) Sztojadinovic miniszterelnök holnap nyilatkozatot olvas fel a szkupcsinában, amelyben közölni fogja, hogy pénzügyi és gazdasági téren követni fogja az eözö kormány politikáját.

Ami a külpolitikát illeti, a miniszteri nyilatkozat hangsúlyozni fogja, hogy Jugoszlávia politikája változatlan marad és mint a múltban is, hi marad a szövetségekhez és baráti kapcsolatokhoz, amelyek a kisantanthoz, Balkán-szövetséghez és Franciaországhoz fűzik.

Belpolitikai téren a deklaráció rá fog mutatni arra, hogy a kormány tiszteletben fogja tartani az alkotmányt, módosítani fogja a választási törvényeket, a sajtótörvényt, valamint a társaságok és összejövetelek törvényeit és meg fogja kísérelni létrehozni a lelki egységet az elhunyt egységesítő Sándor király eivéhez híuen.

Jó értesült belgrádi helyről közölték a lapokkal, hogy Sztojadinovic miniszterelnök augusztus folyamán látogatást fog tenni Londonban, Párizsban és Rómában.

Kilépett a francia radikálszocialista pártból a párt volt alelnöke és főtitkára

Pfeiffer levélben hozta Herriot tudomására kilépésének okait

Párizs, július 4. (Rador.) Pfeiffer, a radikálszocialista párt volt főtitkára és alelnöke benyújtotta a pártból való kilépését bejelentő nyilatkozatát Herriot pártelnöknek. Levelében Pfeiffer így ír: „Dacára az ön figyelemzetéseimnek, a radikálszocialistapárt napról-napra mindinkább nyugtalanított radikálszocializmus felé csuszik. A párt az elmúlt hónap folyamán két igen veszélyes miniszteri

válságot idézett elő. Július 14-én a párt a bolsevikok mellett vörös zászlóval akar felvonni. Ahelyett, hogy egyenlő mértékben helytelenítendő a fasiszták és kommunisták akcióit, a radikálszocialista párt egyesekkel mások ellen fog szövetséget és vezetőségébe megválasztotta azokat az internacionalistákat, akik a jövőben hasznot fognak huzni támogatásából.

Erőszakot követett el utasán a magáról megleledkezett solőr

Timisoara, július 4. (Az Uj Kelet tud.) Allai módon elkövetett erkölcsteien merénylet ügyében foganatosított ma letartóztatást a timisoarai rendőrség. Tassy Mária fiatal leány éjjel két óráig tartózkodott a Banatul Sportklubban, ahol szülei alkalmazva vannak. Két órákor a lány azzal távozott a szüleiől, akiknek még maradniuk kellett, hogy autótaxin megy haza. A Sportklub előtt taxiba ült és bemondata a sofőrnek a címet. Ekkor azonban az autó örült sebességgel hajtott és Tassy Mária egyszer csak azt vette észre, hogy a város határába vannak. A sofőr leicpette az autóból, össze-vissza verte, majd az ellenkezni nem tudó nőn erőszakot köve-

tett el. Ezután az autóba szállt és a lányt az erdőszélén hagyta.

Tassy Mária reggel érkezett haza és szülei a kétségbeesett lány felvilágosításai alapján megtették a feljelentést. Rövid nyomozás után a rendőrség letartóztatta a tettest Gorcica János sofőr személyében, akinek az 529. számú autó vezetésére volt engedélye, ami a saját tulajdona. Családosa ember és két gyermek van. Állítása szerint a lány már régebb tetszett neki és most a szerencsés véletlen autójába vezette. A sofört letartóztatták.

CENZURAT

Taxa postálá
píftte in rum.
No. 224712.000

10. Tek
Havonta
évre 60
földre:
félévre 1
detések
KELET
dőség eg
Cikkelnk
rás megj

A Habsburgok

Most, amikor Európa el, amikor az abesszin német barátkozás, a bizonytalansága, az egyre súlyosabb éhelyzetek felé sodorzetet: a Habsburgvalóban csak arra jvaros európai viszo tegye.

Nem hisszük ugyább gazdasági termburg-ház erkölcsi fe rák törvény súlyos felidézni az európa mégis alkalmas, hogy velje s az atmosféritelte.

Szerencse, hogy a Prágában, Belgrádban és Budapesten fogadták ezt a jelen restaurációt. A hatvannak azzal, hogy bizonytalan pozíciója a tényleges restauraták azt is nagy Habsburg-restauráció törpül ama nagy k nek megoldása éle Európa számára.

Annnyit azonban mlapítani, hogy az sz új törvény korántse videncialtásra, annát tudatában van annak tróvárományos tagj nére sera térhetnek v

Ausztria jelenlegi k toszabb problémákra stellációk mellett írá sorban az olasz-abes melynek fejleményei meg függetlenségi tö

A Harmadik Birod klatot, amikor az háboruba kezdenek A meg megkezdje offen lenésge ellen.

Ebben az esetben zárólag a kisantant v függetlensége megvé is helytelen uton já államok bizalmát kez letelvel.

A kisantant nagyon ria nem hajthat vég burg-restaurációt, de nyugtalanítja és bizak rák kormány jóhiszer

Mussolini, az és Abesszinia

A fasiszmus bevezé kényeztetett gyermek köröknek. Valahány ügyei nehéz helyzetbe jainak nagylelkűsége formájában áradt Ró idő, midőn a Duce az zél segíteni tudta eur tük — az Averescu-k mániát.

Igaz ugyan: az ang nozni a fasiszta dikt nem irigylte eredm lomácia mesteri manó Mussolinét, hogy az e szerepet játszó, am ország gazdasági és 1933-ban volt egy d midőn ugy tűnt, ho után ismét „minden t

A Duce harcias bes sem hiányzott néhány felé, nem itélték meg A cézári pózokat, a hintettek el Európa h az érzelmes engedéte amellyel egy tisztelet tetik kis unokája, csinytevéseivel szembe semmi sem zavarhat és Olaszország hag